

PAKVIETIMAS

"Amerikos Lietuvis" piknikas įvyksta sekmadieny, 3 rugsėjo (Sept.) 1933 (prieš pat "Labor Day"). Piknikas rengiamas Amerikos Lietuvos palaikymui. Todel prasytumem visu savo skaitytojų, kurie turi išlaimėjimo tikėtumų tuojau sugražinti mus jų galus su laimėtojų adresais, kad galėtumem juos į laiką prirengt del išlaimėjimo dienos. Jei kurie butumet truputį pasivelavę su tikietyk pasiuntimu, galit juos pasiųst "Special Delivery" laiške, adresu: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass. Amer. Lietuvis Adm.

Taipgi norėtumem prisimint gerb. savo skaitytojams, kad jau laiko iki Amerikos Lietuvos pikniko dienos mažai teliko, todėl prasytumem visu savo skaitytojų, kurie turi išlaimėjimo tikėtumų tuojau sugražinti mus jų galus su laimėtojų adresais, kad galėtumem juos į laiką prirengt del išlaimėjimo dienos. Jei kurie butumet truputį pasivelavę su tikietyk pasiuntimu, galit juos pasiųst "Special Delivery" laiške, adresu: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass. Amer. Lietuvis Adm.

Rusija Prancuzijai Užmokėsianti Senas Skolas

Tuo tarpu tarp Prancuzijos ir Rusijos vedami platūs pasitarimai dėl sutvarkymo tų valstybių politinių pirklybos ir piniginių reikalų. Paryžiaus laikraštis "Matin" apie šias derybas tarp kitko praneša, kad jis iš patikiamų vietų gavęs žinia, jog rusai sutiką atmokėti ir senas privatinės skolas. Del tų skolų atmokėjimo esą sudarytas ypatingas planas, butent iš Prancuzijos-Rusijos pirklybos norima ma sudaryti ypatingą skolų atmokėjimo fondą. Prancuzijos pirkliai pasizadą 10 procentų pelno skirti šiam fondui, rusai taipgi 10 procentų savo išvežimo į Prancuziją skirsia tam fondui. Kadangi Rusijos įvežimas į Prancuziją sieksias apie 1000 milijonų litų ir metus, o Prancuzijos įvežimas į Rusiją galis buti padidintas irgi ant apie 750 milijonų litu, tai suprantama, kad tas skolų atmokėjimo fondas susidarys gana didelis.

Mokslu Padėjimas Lietuvoje

Lietuvoje yra 1039 vienklasienės mokyklos, 854 dviejų klasių, 222 trijų, 112 keturių, 34 penkių, 16 šešių, 11 septynių, 5 aštuonių, 4 devynių, 2 dešimties ir viena dvylikos klasių mokykla. Visoje Lietuvoje dabartinio laiku darbuojasi 6020 mokytojai, iš kurių yra 4313 pradžios mokyklų mokytojai. Iš viso mokytojų mokinia apie 300,000 moksleivių.

Geras Derlius Sovietų Rusijoje

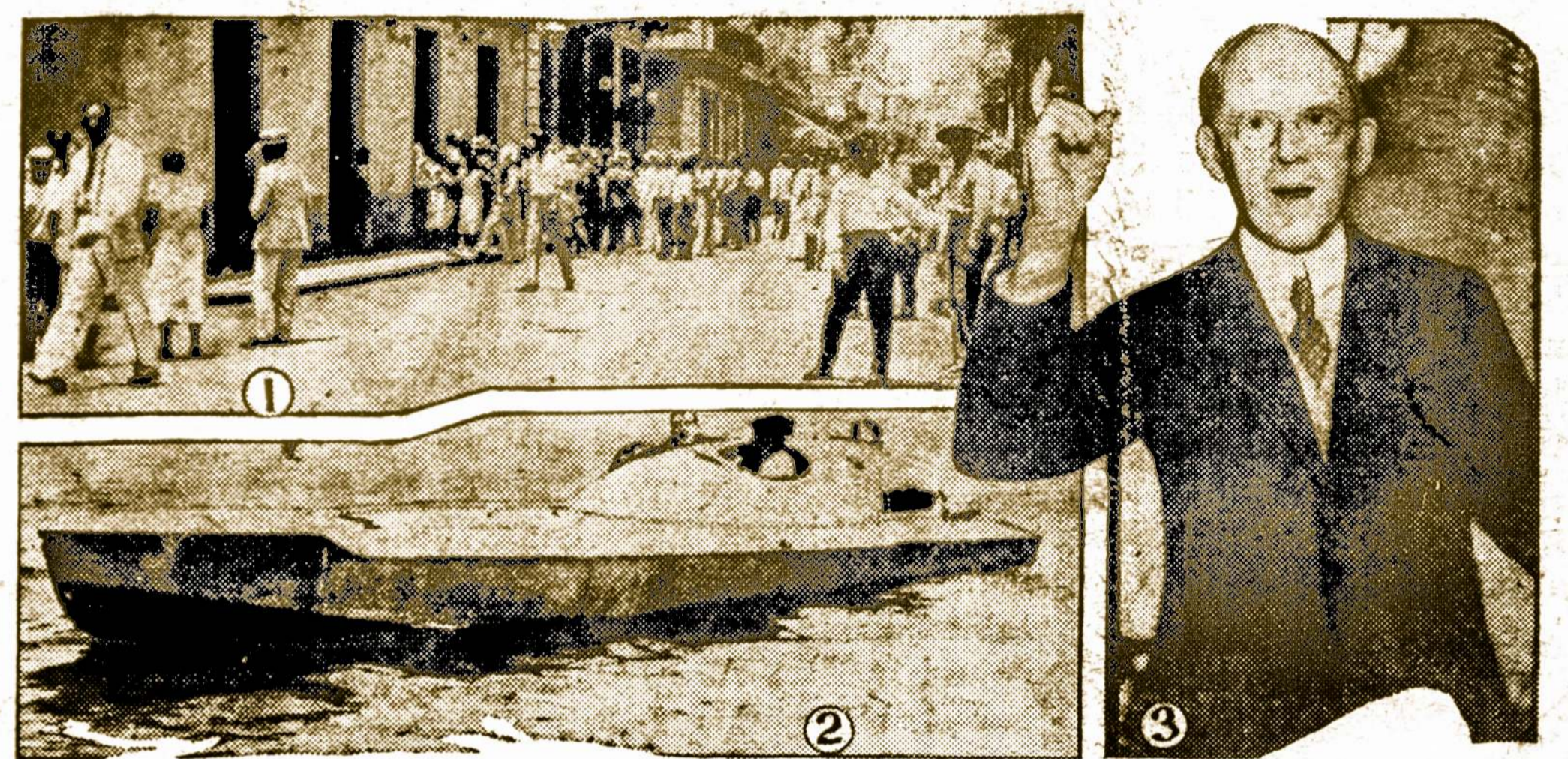
Maska. — Sulig New Yorko Herald — Tribune korespondent paduoty pranešim, rodo, kad Sovietuose šiemet derlius yra labai jaukus ir kad tik nebūtų geriausias iš visu derlių buvusiu Rusijos istorijoje. Kasdieną grūdai yra gaubenamą po 9,000 vagonų vietoj 4,000 vagonų iš pereity metų. Bet butų galima pripildyti ir 15,000 vagonų kasdien, jeigu tik sovietai jų užtektinai turėtų. Rugpiucio 20-tą dieną buvo nukulta javai juo 58,000,000 akrų žemės priešais 81,000,000 akrų iš pereity metų.

GVARANTUOTA VISIEMS KENCANTIEMS NUO Skausmų Pilve Geso — Rugšties Nesuvirškimo, Etc.
Sunkiausias ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražnam pindus. Butinal nusipirkit bonką šiandien nuo Juosų Valstininko arba rasykite: — PEPSINIC SELTZER CO. Worcester, Mass. **Atimkite Garantiją**

No. 35-tas Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS., 2-raj RUGSEJO (SEPT.) 1933 M. Kaina 5 Centai VOL. XVIII

VAIZDAI IR ŽMONĖS VĒLIAUSIOSE ŽINIOSE

1—Minia laike Kubus sukilimo, dāra prezidentas Machdos turējā išbēgti. 2—Motorinis laivas "Miss Britain III", kurį Scott Paime atveža iš Anglijos lenkytiniuot sū Gar Wood "Miss America" išlaimēt Harmsworth dovanā. 3—Henry I. Harriman, J. V. Vaiboz Buto prezidentas, aiškina vakarinių valstijų pramonininkams apie valdžios programā sugražint gerbuvi.

Nori Dar Trumpesnių Darbo Valandų

Washington. — Organizuoti darbininkai reikalauja dar trumpesnių darbo valandų negu kad NRA savo kodomis jas nustato. Jie nori, kad vietoje dabar NRA nustatomų 40 valandų darbo savaitės, butų nustatyta 30 ar bent 35. Jie tuo savo reikalavimu nori pagrēfint depresijos užbaigimā.

Sulig Darbo Federacijos prezidento Green apskaitliavimo, išeina, kad nuo kovo mėnesio iki dabar tegavę tik 2,000,000 darbā iš 13,000,000 bedarbių, tokiu budu išeina, kad dar 11 milijonų darbininkų liekasi dirbtuvių varty. Bet sako, jei Suv. Valstijų administratorius Johsono kodai butų trumpinę valandas vietoj 40 tik 30, tai jau šiandien bedarbē but žymiai sumažėjus, ir tokiu budu NRA turētų geresnes pasekmes.

Sovietai Stiprina Savo Kariuomenę Rytuose

Tokio, Japonijoje. — Japonijos spauda skelbia, kad Sovietai ruošias karan į tolimus rytus. Jie turi sugabėn virš 100 tukstančių raudonosios armijos ir Mandžurijos parubėžį su 300 bombardavimo lėktuvais. Šita Sovietų žygį kaip Mančukuo taip ir Japonija akvial tēmyja. Sakoma, kad manevrai yra daromi del gelžkelio, kurį sovietai nori parduot už pinigų, o Mančukuo su Japonijos pritariimu nori pasiimt už dyka. Japonijos spauda dar šposus krečia iš Sovietų. Ji sako, kad bolsėvikai jau senai yra išsižadę caro palaikū, o dabar esā, nori už juos pinigų gaut.

Foochow, Kinija. — Iš ēia ateina žinios, kad Centralinės Sovietų Kinijos raudonosios kariuomenės pulkai nesustabdomai žengia pirmyn į šiaurinę Fukien provincijā ir jau dabar jie randasi netoli Foochow miesto, kurį komunistai mano netrukus paimt, kad pasidarius ēia į juras kelia. Tačiau Japonija, Anglija ir Suvienytos Valstijos slūgēia savo kariškus laivus, kad apsugot ten esamas jų koncesijas.

Ukraina Sukilusi Prieš Rusijā

Iš pietinės Rusijos dalies — Ukrainos prareina žinios apie visuotinę Ukrainos ūkininkų sukilimā prieš Maskvos bolsėvikus. Vyriausybē į sukilimo kraštā pasiautē kariuomenę, kuri visu aštrumu stengias sukilimā numalšinti. Užrubežio laikraštiniams, kurie norētų iš Maskvos vykti į pietinę Rusijā persitikrinti, kiek šios žinios teisingos, uždrausta Maskvā ap-

Klaipėdos Direktorija Prieš Didž. Lietuvos Darbininkus

Klaipėdos krašto direktorija paskutiniam "Valdžios žinių" numerijje paskelbē taisyklės, kuriomis Klaipėdos krašte bus galima teikti darbo tik tiems darbininkams, kurie iš savo gyvenamosios vietos savivaldybės darbo biršos turēs specialius leidimus darbu gauti. Taisyklės nediečia aukštesnēs rusies darbininkų (valdininkų).

Darbo leidimus galēs gauti darbininkai, įrodę, kad jie savo darbo biršos apylinkėje išgyveno ne mažiau kaip 1½ metų. Aišku, kad šios taisyklės nukreiptos prieš Didžiosios Lietuvos darbininkus, kurie į Klaipėdos kraštā ateina uždarbiauti. Teko patirti, kad Klaipėdos krašto gubernatoriūs darys atitinkamų žygijų prieš šias neteisėtas taisyklės.

Hitlerininkai Kankins Sumtosius Įkaitus

Komunistų vadams, laikomiems koncentracijos stovyklose Hamburgē, nuo šioliu bus taikomos specialios bausmės, jei laisvėje esą komunistai išplatins kur nelegalių brošūru, puolančių nacional socialistus, ar užsiims bet kokia kita veikla, galin ēia pakenkti vokiečių vardui užsieniuose. Tuo reikalū Hamburgo policijos viršininkas išleido atitinkamā įsakymā. Luebecko policijos vadovybē įsakē, kad ateityje komunistams ar jiems artimiems nusistatymų žmonėms nusikaltus ir nesant galimumo kaltintus tuoj susekti ir nubausti, bus sumiami ir traukiami tiesios žinomi komunistų vadai. Jei nusikaltusių komunistų nebus galima sulmti, tai jų vietoj bus sumiami visi nusikaltusijū suaugę šeimoms nariai. Berlyno policijos vadas įsakē, kad policijos valdininkai dar aštriau negu iki šiol ir be atodairis naudoty šautuvā ir stengtis pačioje užuomazgoje nuslopinti visus komunistų mėginimus varyti propagandā ir skleisti proklamacijos, nukreiptas prieš naują Vokietijā. Jau dabar Vokietijos belaisvų koncentracijos stovyklose esā sugrūzata iki 80 tukstančių komunistų.

Prancuzų Diplomatai Lanko Rusijā

Kievus. — Čia pribuvo buvęs Prancuzijos premjeru Edvardas Eriotas. Jis atvyko Čičerin laivū į Odessā ir mano pasilikti sovietsuose iki 10 dienos rugsėjo. Jo misija yra prikybinē. Tikimosi, kad sovietai gavo ilgametį kreditā Prancuzijoje už duotus jai užsakymus. Prancuzai mano pirkt iš soviety linus, miškā, keramika ir aukiskus padargus.

Iš Prezidento Tautinio Atgijimo Programo

Pramonių Savivaldybē. — Buletinas Nr. 2, datos birželio m. 19 d., 1933 m. rodo kaip įteikti teisngos kompeticijos kodas, po N.I.R.A. sek 3. (a). Tuomi leidžia pramonēs ir prekybos sąjungas organizuot savivaldybes, padidint darbininkų skaičių, pagerint darbo sąlygas, panaikint neteisingas praktikas, įvykdyt drausmes tarpe savais ir padaryt jų veikimas pastoviais Negalēs niekas pastoti keliā, keliā šio sumanymo įvykdytui.

PREZIDENTO VABUS GRAZINTI DARBUS

Paliaubos link savimeilēs. — Prieš Darbo Dienā — yra galima išrišt sugražinimo darbū problemā per atskiras Sutartis Su Prezidentu. Bet kad šį tikslā atsiekti, šalis turi veikti greitai, narsiai, smarkiai, kaip vienas žmogus — susijungt į vieną galimą pastangā — pareikt paliaubas link savimeilēs. Šiame masiniame užpuolime prieš krizį yra aiški užduotis kiekvienai grupei. Kiekvienos grupės nariai yra kviečiami tapt NRA nariais pagal paduotā planā šiame buletine.

Darbdavių užduotis yra dēt bendras pastangas su darbininkais taikingame nesuitaikymū atitaisyse. Dabar daugiau galima padaryt darbininkams per šį 125,000,000 žmonių subendrinimā negu per ginčā ir nesuitikimā. Visuomenēs užduotis — ir ypač moterų užduotis (kurios kontroliuoja pirkimā) — yra remt visus tuos darbdavius ir darbininkus, kurie išpildo savo užduotis sugražint darbininkus prie darbū.

DARBDAVIO SUTIKIMO ŽENKLAS

Kad žmones išpildyt savo užduotį, jie turi žinot koki darbdaviu atliko savo dalį sugražint žmones prie darbū, padarydami sutartis su prezidentu ir per kodas. Kiekviena išdirbystē ir kiekvienas darbdavis, kursti su tuo su prezidentu šiuoju planū arba kurs pirmē kodā kas link sugražinimo darbū, bus priim-

ŽODIS AMERIKOS LIETUVIU VISUOMENEI DEL DARIAUS - GIRENO TRAGEDIJOS

Amerikos lietuvių spaudos dalis (Sandara, Naujienos ir Keleivis) nesena (š. m. rugp. 11, 15 ir 16 dd.) patalpino tulo asmens, "Lietuvaitės" slapyvardė prisidengusios, netikėtą aplinkraštį, kuriame bandoma lakunų tragedijos priežastį "išaiškinti" labai savotiškai: girdi, ēia kalti Lietuvos atstovai, na ir žinoma pati Lietuvos valdžia. Amerikos lietuvių spaudos didžiuma tā rašini numetē į krepšį, veikiausiai del to, kad jis greičiau panašus į šūpinį, o ne į rimtā laikraštine korespondencijā: ten kalbama apie lakunus, apie diplomatus, apie medalius ir net piktinamasi kamu Kaunas žuvusius didvyrius taip iškilmingai pasitiko...

To rašinio autorius, mesdamas kaltinimā pats pasislėpęs už tvoros, neužsitarnauja rimtos atydos ar atsakymo; jam betgi galima pripažinti vienā plusā: jis turi gēdos jausmā, nes neišdriso savo pavardēs pasirašyti.

Iš "lietuvaitės" rašymo manieros, galima spēt, kad jeigu įvyktų žemės drebėjimas New York'e ar Čikagoje ar Lietuvoje, tai ji ir jos vienminčiai nesivaržytų del tokio įvykio apkaltinti Lietuvos valdžią ir jos atstovus. Tačiau visuomenē ir "Sandaros", "Naujienų" ir "Keleivio" skaitytojai, manau, turi žinoti, kiek ten yra tiesos tame "lietuvaitės" piktame laiške.

Laiško autorē mato didvyriškā lakunų Dariaus ir Girėno katastrofos priežastį tame, kad pulk. Žadeikis, juos išlydėdamas, linkėjęs jiems laimingos kelionēs, bet nepaklauses jų: "vyrai, ar jūdū turitē visus dokumentus tvarkoje ir ar užtenka pinigų?" Naivē rašytoja tarytum galvoja, kad skrendant per Atlantā lakunai privalējo turėti pilnas kišenes pinigų ir Neptuno karalystēs vizā. Ji turbū taipgi mano, kad pulk. Žadeikio pareiga bus sulaukyti pasiryžusius išskristi lakunus del to, kad jie neturējo Komercijos Departamento leidimo ir kad jo pareiga (?) buvo pasiūti Komercijos Departamentui 100 dolerių tam leidimui gauti. Faktai štai kā liudija:

A. New York-Kaunas transatlantinis skridimas buvo sena Lietuvos karo aviacijos atsargos kapitono Stepo Dariaus idēja. Atsisveikindamas su savo Kauno draugais 1927 metais prieš grįžtant Čikagon, ap. Darius buvo palaustas: kada pasisimatys? Del tos "Lietuvos parskridimo idējos" kap. Darius dirbo visā laikā, būdamas Amerikoje. Prie kap. Dariaus vėliau prisidėjo Stasys Girėnas ir jiedu tā idējā įvykdē šio liepos mėn 15 ir 16 dd. "Lituanicos" skridimā kap. Darius skaitē Amerikos lietuvių ambicijos žestu ir buvo tolimos minties prašyti Lietuvos finansinės pagalbos. Tos pagalbos jie betgi tikėjosi vėliau — savo skridimui iš Kauno Čikagon.

B. Visuomenēs sudaryti skridimui remti komitetai Čikagoje, New York'e ir kitur neįstengē lakunus pilnai paliuosuoti nuo finansinių sunkumų, betgi padarē tiek, kiek buvo reikalinga dēl "Lituanicos" pagrindinio tekniško įrengimo, perkant naują motorā, naują propelerį ir t.. Artėjant skridimo momentui, buvo surastas naujas pajamų šaltinis pavydale "emergency" Dariaus — Girėno oro pašto ženklų, ir lakunai finansinio spaudimo neįjautē; tatau liudija, kad ir tas faktas, kad kap. Darius išskridimo dienoje perdavē Lietuvos Gen. Konsulatui 250 dol. del atlyginimo p. Viktorui Jasulaičiui, "Lituanicos" mekanikui. Aišku, kad tos sumos dalis galējo buti panaudota leidimui pagreitinti, o su po. Jasulaičiu butų atsiskaityta vėliau, ypač kad jis buvo kviečiamas į Kaunā.

(Tāsa ant 3-čio puslapio)

tas kaipo NRA narys ir tokiam bus suteikta liudijimas ir valdžios ženklas, rodantis "NRA" antspaudā ir žodius: "NRA Narys, Mes Atliekam savo Dalį". Kuris pasirašo, yra įgallotas parodyt šitā ženklā ant savo visu įrengimų, produktų, susinešimų ir dirbtuvėje, krautuvėje, raštinėje ar kantorėje, kur tik veda savo reikalus. Visu darbdavių vardai, kurie įgalloti naudot šį ženklā, bus surašyti visuose pašto ofisuose, tai tokiu budu bus greitai susekti, tie, kurie be teisēs vartoja NRA ženklus.

Amerikos Lietuvis yra nariu

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa.

Darius — Girėno tragiškos mirties paminėjimai rupestingai pas mus rengiami rugsėjo — Sept. 10 d. ir rugsėjo 10 d. ir rugsėjo 17 d., 1933.

Sekmadieny, rugsėjo 10-tą kaip 2:30 minučių po piet, įvyks gėdulingas lietuvių mass susirinkimas su prakalboomis Lietuvių Muzikalėj Svetainėj, Allegheny Ave. ir Tilton Street. Tą dieną sukaks lygiai vieni metai kaip a. a. mūsų lakunai pirmu syk philadelphiečius lietuvius aplankė. Garbės sargyba, sudaryta iš Pašaulinės karės lietuvių veteranų, sudarys mūsų karžygiams pagerbimo vaizdą. Geriausia lietuvių orkestra, po vadovyste p. Kometos, sugrąžis tam momentui liudnas muzikės melodijas, o lietuviški korai sudainuos pritaikytas dainas. Vedamąją kalbą pasakyti yra užkviestas svetys "Vienybės" redaktorius, p. Juozas Tysliava. Vietos kalbėtojai Dr. E. G. Klimas, adv. M. M. Slikas, M. Mankevičia ir kiti. Panelė-artistė Emilija Mickunaitė, baigusi dainavimo konservatoriją, Italijoje, sudainuos žavėjančiai pritaikytas tam momentui dainas. Panelė-artistė Smailiūtė, skulpturė ir tapytoja, kuri dabar piešia aliejumi a. a. Darius-Girėno išlėkimo iš New Yorko ir sudužimo Soldine, Vokietijojei tragišką paveikslą, išstatys susirinkusiems matyti mūsų didvyrių skaudžios mirties likimą. Programos vedėju parinktas p. J. V. Grinius.

Sekmadieny, rugsėjo 17-tą, 1933, yra rengiama milžiniškas a. a. Darius-Girėno atminčiai piknikas "Vytauto Parke". Gėdulos išvažiavimas rengiama toj pačioj vietoj, kurioj pirmu syk pribuvus, a. a. mūsų lakunams, pereitais metais, saugiai skraidė padangėmis vežiodami atsilankiusius piknikan lietuvius senus ir jaunus, vyrus, moteris ir vaikus. Kurių atsilankymas didžiai prisidėjo prie parėmimo Vilniaus Vad. reikalų. Dabar toj vietoj įvyks tikrai liudėsio išvažiavimas ir atsiminimai. Visas pelnas, kokis galės palikti nuo išlaidų, bus skiriamas a. a. mūsų garbingai žuvusių lakunų, PAMINKLO STATYMUJ.

Todel šiuomi kviečiame philadelphiečius pavienius ir organizacijas, kaip ir apie linkės lietuvius, paremti tuo

du rengiamu susirinkimu taip gausiai, kaip parėmėte lakunams rengianties istoriskon kelionėn pereitais metais ir pradžioje, butent geg. 14 d., šių metų. Lai jų mirtis-buna mums sustiprinimo dvasioje, susipratime, kasdieniniuose ir viešuose mūsų darbuose. Nors mes jų netekom, bet jie paliko mums neišdildomą mūsų ir pasaulio gyvenime lapą. Iš kurio mes ir mūsų busimiečiai, dainuos: "Is praeities Tavo Sunų, te stiprybę semia".

Širdingai kviečia Vilniaus Vadavimo Sąjungos Komitetas. Z. Jankauskas, rašt.

Philadelphia, Pa.

Philadelphijoj Darius — Girėno liudėsio išlėkimo bus labai įspudingos. Svetainė bus labai gražiai liudnai išpuosta. Apart "Dainos" choro ir Kometos orkestros, panelė Emilija Mickunaitė, Lietuvos Operos artistė, savo išlavintu artistišku talentu, laike liudėsio išlėkimo padainuos solo, keletą kurinių momentu tinkamų, liudėsio pareiškimui.

Artistė dailininkė panelė Adelė Smailiūtė, baigusi Millane Italijoje dailės akademią, teta aliejiniiais dažais specialiai kombinuotą paveikslą, "Darius — Girėno" atsisveikinimas Amerikoje ir "Traginga Mirtis", Soldine, Vokietijoje. Paveikslas bus labai simbolingas, tikras artistės kurinys, išraiška to baisaus tragingo įvykio. Bus vertas pamatyt kiekvienam laike išlėkimo ant estrados, Lietuvių Muzikalėje svetainėje, rugsėjo 10-tą dieną, nuo 2:30 valandos po-pietų.

Baigiant liudėsio šventės programą, visuomenė pareikš savo norą, kur statyti paminklą žuvusiems mūsų didvyriams ir paskirs komitetą paminklo statymo darbui. Reikalas yra didžios svarbos, todel ateihte visi kas tik galite į šią liudėsio šventę. Atiduokime pagarbą mūsų žuvusiems didvyriams, gi prigelbėjime sutvarkyti tą taip svarbų darbą paminklo statymui, kad tas darbas eitų pasekmingai ir pasaulis pamatyt, kad lietuviams moka įvertinti savo tautos didžius žmones. Visi kviečiami.

Liudėsio Išlėkimo Rengimo Komitetas J. V. Grinius, M. Mankevičius ir Julius Maslauskas.

Westfield, Mass.

Šv. Kazimiero parapijos didysis piknikas, įvykęs rugpiučio 20-tą dieną, puikiai pavyko. Pirmutinę padėką reikia išreikšti gerb. Klebonui Kun. J. Bakanui, kuris darbavosi parapijos naudai, nes tik per jo pasidarbavimą, šios vasaros sezonu surengtas antras didelis piknikas davė nemaža uždarblio. Nors diena iš ryto atrodė bus nepatogi, bet po pusiau-dienio oras buvo labai tinkamas ir publikos prisirinko skaitlingai, apie porą tukstančių. Taipgi ir iš a-

pylinkių kolonijų nemažai atsilankė svečių, kuriems tariama širdingą aciu.

Pikniko programa labai gražiai pavyko. Virvės traukimas buvo laimėtas Westviličių, kurie savo čampionatą per penkis metus tvirtai išlaikė. Už ką jiems garbė tenka. Bet geriau bukit atsargūs vyručiai, 7-tą d. Rugsėjo Thompsonville, Conn. žada jums už tai su kitu virvės galu atsilyginti.

Parapijos choras po vadovyste vargoninko J. Januškevičiaus labai gražiai išpildė savo programą. Buvo ir daugiau įvairių žaislų kurie sudarė daug gausaus juoko publikai. Gerb. Klebonas Bakanas varde parapijos labai širdingai dėkoja biznieriems ir visiems parapijonams, kurie aukavo parapijos piknikui. Taipgi aciu visiems kitiems darbuotojams, kurie nenuilstančiai atliko savo darbą paskirtoje dienoje, nes visi darbininkai uoliai darbavosi.

Parapijonas

Philadelphia, Pa.

Pagerbimas žuvusių Didvyrių — Darius ir Girėno.

Rytmetį, rugp. 17-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijoje įvyko labai gražios gėdulingos pamaldos už a. a. žuvusių mūsų didvyrių — lakunų Kap. Stepo Darius ir Leit. Stasio Girėno vėles.

Žmonių pamaldose dalyvavo gana daug. Kun. A. J. Alauskas atgiedojo egezekviją ir mišias. Taipgi laike mišių gerb. kun. A. Alauskas pasakė gražų, atatinamą toms pamaldoms pamokslą.

Gerb. Jonas Hodelis visą savo nepaprastą gabumą pavartojo grojant vargonais ir giedant, o jam giedojime padėjo jo žmona Hodelienė, gerb. Stasys Barauskas, p. Lucija Juozaitienė, gerb. Juozas Jakštys, p. Teklė Balčiunaitė, ir gerb. A. Petravičius; visi puikiai atgiedojo.

Tas pamaldas ruošė visi kazimieriaičiai, bet užmanytoji ir agitatoriu, kad daugiau į jas atsilankytų žmonių, buvo nenuilstamas veikėjas ir didelis žuvusių lakunų bičiulis gerb. Kazys Dryža.

Po pamaldų žmonės susirinko į svetainę ir ten pasikalbėjus, kas kalbėti geidė, vienbalsiai užgirtas liudėsio ir užuojautos pareiškimas daug-maž tokio turinio:

Pasklidus žiniai apie mūsų didvyrių Darius — Girėno mirtį, nuliudo visa tauta taip tėvynėje kaip ir iš-eivijoje; nuliudė esame ir mes — kazimieriečiai. Tai del to, kad pagerbus juos ir pasimeldus už jų kilniasias vėles, mes kazimieriečiai sulaukė mėnesio laiko nuo jų tragingos mirties susirinkę, Šv. Kazimiero bažnyčioje, nuoširdžiai pasimeldėme už juos ir po pamaldų, susirinkę svetainėje, slėgiame liudėsio, pareiškime viešiai jų a. a. Darius ir Girėno visiems giminėms — mūsų jiems kuoširdingiausių užuojautą.

Bažnyčioje, laike pamaldų, buvo renkamos aukos įkurimui paminklo a. a. Darius ir Girėno, ir iš viso buvo surinkta \$38.27; stambesniųjų aukotojų vardai yra šie: Juozas Češkauskas \$2.00; po \$1.00 aukavo šie asmenys: Stasys Barauskas, Pranas Pukas, Kazys Dryža, Ona Kalazinskienė, Ona Benusienė, Liudvina Barauskienė, Elzė Kobilinskaitė, Alfreda Danisevičienė, Barbora Augaitienė, Ona Balčiunienė, Ona Jurgaitienė, Marė Povilauskienė, Ona Bašchienė, Kateivienė, Rimdeikienė, M. Kimutis, Kazys Balčiunas, Ant. Užemeckis, Bagočienė, Katrė Šalvaitė, Jurgis Pranckunas, Kazys Mačiunas, Jonas Ivanauskas, Petras Kazunas ir Ona Bačaitė.

Jau minėjome, kad gerb. Kazys Dryža užmanė tas pamaldas, ir aukų rinkimą ant paminklo, ir užgyrimą liudėsio bei užuojautos rezoliuciją, bet nemažai darbavosi ir Kun. A. J. Alauskas, A. Užemeckis, J. Pranckunas ir S. Barauskas.

Gale pažymime, kad susirinkusieji svetainėje po pamaldų vienbalsiai užgyrė, kad viską, ką tik tų pamaldų sumanytojai darys žuvusiųjų lakunų garbei, tai jie parems ir prisidės. Taigi sumanytojai jau nusprendė plačiau pasidarbuoti amžinai Darius ir Girėno garbei.

POINTBRYZIEČIŲ BAZARAS PARAPIJOS NAUDAI PAVYKO

Rugp. 24, 25, 26 d., Pointbryziečiai surengė bazarą parapijos naudai. Bazaras labai gražiai pavyko. Nuo bazaro liko parapijai gražaus pelno — \$332.45. Garbė Pointbryziečiams. Pointbryziečiai ką pasiima padaryti, tai visuomet atlieka kuogeriausia. Jie dirba — kiek išgalėdami, kad bazaras kuogeriausiai pasisektų ir kad visi žmonės būtų patenkinti. Ir pavyko. Jų darbas nenuėjo niekais. Parapijos kunigai ir parapijiečiai labai patenkinti šio bazaro pavykimu ir dėkingi už tai Pointbryziečiams. Jie yra užsitarnavę pagarbos savo kilniais darbais. Šiuo tariame širdingiausių aciu Pointbryziečiams ir visiems, kurie kokių nors būdu prisidėjo prie to bazaro pasisekimo. Pointbryziečiai atlikę savo bazarą, dabar West Philadelphiečiai rengiasi prie bazaro, kuris įvyks Rugsėjo (Sept.) 7, 8, 9 dd, prie Madison Ave. Jie dėda pastangas pergalėti Pointbryziečius. Pažiūrėsime.

NAUJAS KLEBONAS

Pereitą savaitę J. E. Kardinas Dougherty paskyrė Šv. Kazimiero parapijos klebonu, Kun. Igną Valančiuną, kursai išbuvo klebonu Girardsvillėje daugiau kaip dešimtis metų. Budamas tenai pastatė gražią bažnyčią ir mokyklą. Linkime Kun. Valančiunui geriausio pasisekimo naujoje parapijoje. Tu ir Aš

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI

Buk Sveikas

Rašo Dr. Kazimieras S. Michalski
15 Vernon Street Worcester, Mass.

AKLOSIOS ŽARNOS UZDEGIMAS (Appendicitis)

Paprasti dalykai pasaulyje yra dažnai mažiausia suprantami. Taip yra su keista ir baisia liga, vadinama aklosios žarnos uždegimu. Nėra jokios paslapties kas link aklosios žarnos uždegimo.

Apkloji žarna yra paprastai gana rami. Tai yra šviesus, plonas, siauras vamzdelis, kaip kirmelaitė, abelnai nuo dviejų iki trijų colių ilguo, apie ¼ colio platumo ir randasi dešinėje pilvo dalyje, kaip tik virš dešinio kirkšnio. Ji guli standžiai susijungus prie storosios žarnos, pirmosios dalies, netoli vožtuvo, kur laiboji žarna susijungusi ir yra apdengta su švelniu pamušalu vidury. Apkloji žarna neturi tam tikrų pareigų ir nereikalinga kunui, tiktai labai pavojinga kada sutruksta.

Aklosios žarnos uždegimas nėra naujinybė. Veik prieš šimtą metų, vaikai ir suaugę mirdavo nuo kokios ligos skrandyje, o niekas nesuspradavo kodel. Ankstybinuose amžiuose medicinos gydytojas gydydavo žmones sergančius su aklosios žarnos uždegimu bemaudydamas juos seros pirtyse, paskui vėlesniuose metuose jie plaudavo ligonių vidurius grieščiausiais vaistais, net iki mirties. Dar vėliau, jie pašaukdavo gydytoją kurs turėdavo priemones kraują išleisti ir jis budavo su ligoniu tol kol kraujo buvo. Vėliau atėjo gaidynė, kada ligoniai budavo pakuoti leduose. Bet apie tą laiką tulso ypatos paraginti ir pagelbėti nauju etero vartojimu, kurs buvo anksčiau geras taukų valytojas, pradėjo tyrinėti už pilvo sienos. Jie labai nustebo pažiūrėję, nes kiekvieną kartą jie darydami operaciją ieškojo priežasties, jie matė, kad akloji žarna buvo daug raudonesnė negu kitos vidurių dalys; ištūnusi, melsvos ar žalsos spalvos, kuomet kitos vidurių dalys buvo ružavos spalvos. Jie nuplovė tą kabojančią uždžiu pusę, sergantieji išgijo ir taip šioji slapta ir pavojinga aklosios žarnos liga buvo nuo tada gydoma.

Aklosios žarnos uždegimas yra išdalytas į neastrųjį arba švelnų aklosios žarnos uždegimo formą, kataro formą, kaip atsitinka kada ir kitose kuno dalyse, kronišką formą arba kada akloji žarna yra visuomet švelniai uždegta ir gamtos apsaugota, kad ugnis neitų toliau, bet yra nustatytoji vietoj. Toliau, yra taip vadinama aštrusis aklosios žarnos uždegimas, kas reiškia, kad uždegimas ir ištūnimas taip greitai veikia, kad jis smaugia ir tampa mirtingas ar gangrenuotas. Šiuoju atsitikimu labai pavojingas ir su puliuoančiomis žaizdomis. Šios paskutinės ligos savotiškumas yra skaudulių ar žaizdų susidarymas aklosios žarnos vidury, pradeda puliuoti ir tuo budu smarkiai užnuodija visą skrandį.

Aklosios žarnos priežastys yra sekancios: netaisyklingas vidurių veikimas; užkietėję viduriai; užsikimšimas vaisių sėklomis ar akmenukais skrandžio vidury, kurie negali išeit ir prasideda žarnos uždegimas; klaidos dietoje; nesuvirškinimas; skrandžio kataras; arba gali atsitikti po džiovos, tifuso ir influenzos.

Aklosios žarnos apsirėškimai prasideda su sunkumo ir skausmo jausmu ir greitai išsiivystantį smarkų skaudėjimą dešinėje ir žemutinėje skrandžio dalyje, paskui per visą skrandį, bet sunkiausias skausmas yra dešiniame šone ir žemutinėje

pilvo dalyje. Skausmas didėja kada žmogus kosėja, giliai kvėpuoja arba guli ant kairiojo šono. Aklosios žarnos uždegimo skausmas gali prasidėti skrandžio duobėje su širdies piktumu ir vėmimu, paskui skausmai pereina į dešinį žemutinį skrandžio šoną, kur randasi apkloji žarna. Liežuvis buna apdengtas ir apetitas dingsta. Galbūt karštis ir dažnai neįjuta drugio. Tiktai ligonis gal skundžiasi, kad šiurpuliai jį pereina, tada ji arba jis buna perimtas karščio, prakaituoja ir buna kreičiamas drugio su tamsios spalvos ir dvokiančiu šlapumu, su labai kietais ar liuosais viduriais. Staigus puolimas temperaturoje reiškia rimtų ženklų — aklosios žarnos trukimą ir gal mirtį, jei tuojaus pas gydytoją nesikreipia.

Nėra jokių vaistų, kurie galėtų išgydyt aklosios žarnos uždegimą. Vieną kartą aklosios žarnos uždegimas užpuola žmogų, jįsai buna pavojuje pakol gyvena. Jeigu užėina laiks nuo laiko skausmas dešiniame skilvio šone ir skausmas ne aštrus ir neilgai tęsiasi, gali buti su neveikia aklaja žarna per daug metų. Vienintelis išmintingas pasielgimas užpuolus skausmui kur yra akloji žarna, reikia atsigulti lovoje, padėt maišelį su leda arba karšto vandens maišelį ant tos vietos, kur skauda, neimt jokių vaistų ir dietas tyri susidėt tiktai iš skystumų arba nė jokių valgių visiškai per 24 valandas. Jeigu skausmas sustoja, ligonis gali imt neastrų vaistų vidurius paliausuoti, kaip ricinos aliejų arba magnezijos pieną. Jeigu skausmas nesustoja, bet eina blogyn kas minutę su piktumu ar vėmimu, ilgiau nereikia laukt, pašauk gydytoją. Jįsai tikrai pagelbės jam išrist tą klausymą, bet nereikia spēt ar laukt kol bus geriau, nes gal niekuomet nebus geriau, o tiktai bus pervėlu tai pagelbėt.

I LIETUVĄ

Reguliariai išplaukimai Patogij Kelionė Pigijs Kainos

Visais kelionės reikalais, kreipkitės pas vietos agentą arba — SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE 248 Washington St. — Boston

"BALTASIS SVEDU LAIVYNAS" Greitą kelionę į Lietuvą per Svediją. Laivai išplaukia iš New Yorko Pier 97, gale W. 57th St.

M. L. "GRIPSHOLM" Rugsėjo 6 M. L. "KUNGS HOLM" Rugsėjo 13 M. L. "DROTNINGHOLM" Rugs. 30 M. L. "KUNGS HOLM" Spalio 19 Dideli, balti ir gubės laivai. Erdvis ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant "Baltuoju Svedu Laivynu", kelionės buna per-trumpa.

— o — Kreipkitis į vietinį agentą, arba: SWEDISH AMERICAN LINE 10 STATE ST. — BOSTON, MASS.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ GREIČIAUSIAIS PASAULYJE LAIVAIS

BREMEN • EUROPA

Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ.

POPULIARIU EKSPRESINIU LAIVU COLUMBUS Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba

NORTH GERMAN LLOYD

252 BOYLSTON ST., BOSTON

SENAI LAUKIAMA Valgių Gaminimo ir Namų Priziurėjimo Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių Puslapių 178. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu \$1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rasti kiekvienoj Lietuvių šeimoj. Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

DARIAUS IR GIRENO LEKTUVO KATASTROFA IR JOS SMULKMENOS

Vokiečių oro policijos majoras Hatendorf, kuriam Berlyno oro policijos prezidiumas buvo pavėdes iširti Dariaus ir Girėno nelaimės priežastis ir kuris tuo reikalu surašė vokiečių oficialų protokolą "Eltos" Lietuvos žinių agentūros korespondentui Berlyne papasakojo savo įspūdžius del tragiškos Dariaus ir Girėno mirties. "Lituanikos" katastrofa, jo nuomone, tiek savo tragiškumo, tiek paties kritimo smarkumo atžvilgiu, yra beveik vienintelė aeronautikos istorijoje.

Berlyno aerodrome, Tempelhofer Flughafen, oro policija neturėjo jokio oficialaus pranešimo apie Dariaus ir Girėno išskridimą iš New Yorko aerodromo. Mat, apie transatlantinius skridimus nėra papročio oficialiai pranešinėti. Majoras Hatendorfas asmeniškai net nežinojo, kad "Lituanika" matė ties Newfoundlandu ir Ylaireville. Be to, buvo manyta, kad Darius ir Girėnas per Berlyną neskris. Del šių priežasčių Berlyno oro policijos dėmesys sekimo atžvilgiu nebuvo per daug įtemptas.

Oro sąlygos, oficialiais meteorologijos daviniais, Atlante musų lakunams skristi nebuvo palankios, bet "Lituanika" beveik viso skridimo metu putė iš užpakalio vėjas. Lakunai galėjo skristi maždaug po 190 kilometrų per valandą. Todel "Lituanika" apie 14 val. sekančią dieną jau turėjo būti ties Londonu. Tačiau ten juos niekas nei vėliau nei anksčiau nematė. Todel lakunai ilgiau užtruko vandenyne, kaip buvo manyta, nežūrint palankaus vėjo. Maj. Hatendorfo nuomone, kaip "Lituanika" pasėkė Europos žemyną, jau turėjo būti tamsu, todel jų niekas ir nepastebėjo.

Kada ir kokioje linijoje Darius ir Girėnas pasiekė Europos žemyną, taip pat nėra žinių. Tiesa, jie vedė dienraštį, ir prie tiesios ant žemėlapio užbrėžtos linijos darė pastabas. Tačiau rukas ir tamsus debesis, del kurio lakunai turėjo akiai skristi, galėjo juos apgauti. Katastrofos vietoje, darant oficialų tyrimą, buvo rasti net trys kompasai. Kodel jie buvo pasiėmę tris kompasus, aviacijos specialistams ir šiandien yra neaišku.

Tokioje vietoje ir kokiu greitumu drašuliai pradėjo skristi Vokietiją, taip pat sunku pasakyti. Viena tik tiriant paaiškėjo: sekmadienio naktį "Lituanika" turėjo leistis. Tamsa, rukas, žemi debesis, tie didieji lakunų priešai, plėšė iš jų sąmonės orientacijos jausma. Be to, jie jau turėjo jausti, kad benzino išteklis yra smarkiai sumažėjęs. Jų užrašuose buvo rasta, tvirtina maj. Hatendorf, kad jie benzino turėjo pasiėmę 37 val ir 15 min. O anapus pusiaunaktį, iš sekmadienio į pirmadienį, nuo paklilimo valandos New Yorke jie jau buvo išbuve ore lygiai 37 valandas.

Tai, skrisdami ties katastrofos vieta, jie turėjo benzino tik 15 minučių; per tą trumpą laiką jie turėjo pasiekti žemę. Del to jie ir stengėsi, kaip galima žemiau skristi, kad galėtų geriau įžiūrėti žemę ir kad juos pačius žmonės greičiau pastebėtų. (Musų lakunų tyrinėjimo duomenimis, jie turėjo 50 su virš litrų benzino.)

Kada ir kokioje vietoje lakunai pradėjo ieškoti vietos nusileisti, nėra tikslų žinių. Tačiau Berlynchene juos tikrai pastebėjo, nes čia jie porą kartų apskrido darbo stovyklą. Skridimai leido bengalinę šviesą, kuri gana aiškiai nušvietė darbo stovyklą. Maj. Hatendorfas mano, kad gal but, tai turėjo reikšti kokius nors signalus, turinčius stovyklos žmonėms duoti suprasti, kad jie nori nupuotti.

Nors šviesa ir buvo gana didelė, nusileidimo vietai apšviesti jos nebuvo galėje pakakti. Tai gi, bengalinės šviesos ties Berlynchene, ne prožektoriai, kaip kai kur buvo pranešta, — prožektorii jie visiškai neturėjo, — galėjo reikšti ne ką kita kaip tikslai signalus nūtipimui. Šviesos buvo leidžiamos labai paprastu būdu: vienas lakunų laikė bengalinę rankietą rankoje, kas buvo pastebėta ir stovyklos žmonių; vienos pusiaus apdegusių raketos dalis ir keletas nesnaudotų raketų buvo rasta ir katastrofos vietoje. Maj. Hatendorfas stebisi, kad lakunai net paprastai vartojamų šviesų

nusileidimo vietas nušviesti neturėjo, kas lyg ir reikštų, kad jie manė dienos metu pasiekti laikinąją savo tėvynės sostinę. Nuo Berlynchene "Lituanika" skrido (vis labai žemai) į pietų vakarus. Ties padrikusiu Kuhdammo kaimu, kaip vienas kaimietis pasakojo (šitas pasakojimas yra užrašytas protokole), lakunai taip pat apuko porą ratų. Šį kartą jie nebeledio bengalinės raketos, bet vienas iš lakunų laikė rankoje lemputę; jie skrido taip žemai, kad net tai buvo galima pastebėti. Bet ko gi jie čia ieškojo? Reikia spėti, kad ir čia jie norėjo nusileisti. Kaip Berlynchene juos viliojo darbo stovyklos šviesa, taip čia juos galėjo pavilioti ant vieškelio ties Kuhdammu stovis, gausiai šviečias lempomis automobilis, kurį lakunai galėjo palaikyti mažu svyrturiu, bet kuris greitai dingo.

"Lituanika" tada pasuko vėl į pietus. Bet už kilometro nuo Kuhdammo prasidėjo Doelzingo miškas, kurio palaukėję niuk so Zellingo ežeras. Čia, ties pušynėliu, prie palaukės jie vėl apuko ratą. Tačiau lemputės šviesa staiga dingsta, pasigirsta smarkus trenkimas ir drašulių likimas viena akimirksniu išsisprendžia...

ŠTAI KĄ PAPASAKOJA VIE-NAS JAUNUOLIS

Jaunuolis Paul Schulz, iš Kuhdammo kaimo, kuris buvo pasakutinis drašulių, lietuvių nelaimės liudininkas. Jo pasaka yra tokia:

"1933 metų liepos 17 d. apie 0,30 val. (kaip 12:30 nakties) stovėjau maždaug 50 metrų nuo kaimo smuklės ir maždaug iš šiaurės pusės išgirdau skrendančio lektuvo motoro duzgimą. Lektuvus, kuris turėjo tiksliai baltą šviesą, iš pradžių perskrido Kuhdammo kaimą šiaurine puse, paskui pasuko į pietus, maždaug Rosenthalio linkme, vėliau pasidavė vėl į rytų pusę ir, tur but, perskrido Zellingo ežerą. Nuo ten lektuve, šviesos jau nemačiau, tačiau motorą einant vis tebegirdėjau. Po valandėlės, maždaug vienos dviejų minučių, — galėjo buti ir dar trumpiau, — išgirdau kietą trenksmą. Del nuskambėjusio aido, kuris susidarė kalnuotame, mišku apaugusiam žemės paviršiuje, trenksmo kryptį tikrai negalėjau atsekti. Bet iš to, kad tuo pačiu akimirksniu dingo ir motoro duzgimas, supratau, kad lektuvo nukrista. Buvo tamsu, dangus buvo be žvaigždžių ir stipriai debesuotas, o be to, trenksmo vietos nei apytikriai negalėjau atsekti. Todel nutariau lektuvo nebeieškoti".

Bet kodel įvyko tragedija? Kodel "Lituanika" krito su negirdėtu trenksmu, visu smarkumu einančiu motoru, nudauždamas keletą stūrų pušių, iš palyginti tankaus miško, pasidarydama alkštę ir išmušdama žemėje gilia duobė? Ten pat juk buvo laukas. Ten tupdami jie butų galėję išsigelbėti. Net tame pačiame miške, pasak vokiečių specialistų, jei jie butų normaliai, išjungtu motoru, leidėsi gal but, taip pat butų galėję išlikti gyvi.

Deja, žiaurus likimas turėjo perdaug padėjęjų, lakunų priešų: tamsa, bloga ora, nežinia. Nuovargis, be abejo, jau buvo pradėjęs lakunus veikti — jie buvo išbuve ore 37 valandas didžiausiam įtempime beveik be maisto. Nervai galėjo buti pervargę, dėmesys pasilpęs, raumenys nebejautrus nebeklusnus.

Lakunams išskrendant iš New Yorko, oro spaudimas buvo 761 mm., tuo tarpu katastrofos metu ties Soldinu jis buvo tiksliai 755 mm. Del tos priežasties "Lituanikos" aukščiau matuoti prietaisais nelaimės metu galėjo rodyti 70 mm. aukščio daugiau, kaip iš tikrųjų toje vietoje buvo. Nuovargis galėjo prisidėti prie to, kad lakunai, skrisdami jau ir taip, kaip galima žemiau, tuo skaudžiai apgaulingo skirtumo nebeapastebėjo. Štai, kodel jie galėjo tikėti esą technikai teisus skrisdami visu smarkumu ir nebeapastebėjo, nebenujautė besirytinančio baisaus likimo.

Iš "Lituanikos" išmuštos miško alkštės, esą, galima spėti, kad lakunams sukant ratą, vienas sparnas galėjo buti paviršys ir anksčiau užkluvo už pušių

Tu Mano Draugė Sielos Brangiausia... (Skiriu žmonai Eugenijai)

Tu mano drauge sielos brangiausia, Prie tavęs meilę senai jaučiu Ir tau iš meilės šią dovanėlę, Kad neužmirštum mane siunčiu.

Giliai apsvačius įsidėmeki, Ką reiškia žvaigždės dvi iš kraštų: Tos dvi žvaigždės — tai dvi esybės, Kurių aš viena, o kita — tu. Didžioji žvaigždė, kur viduryje, Vaizduoja meilę mūsų širdies, Kuri krutinę neges miekuomet, Lydės mus žingsnius ligi mirties. Mažytės žvaigždės aplink didžiąją, Kurias prieš save aiškiai matai, Reiškia vainiką, kurį įgysim, Jeigu dorybėję augsim tvirtai. O reteželyj širdis idėta — Tai moterystės ryšiai tvirti, Kurie į laimę turės mūs vesti, Kurie mus širdžiai yra paskirti. Dabar, man rodos, aiškiai suprasi, Ką reiškia mano ši dovana: Ji reiškia meilę, kuri tur' šviesti — Mums ligi karstui but amžina! Jei abejonė tavj' pakiltų Del mano meilės nepaprastos, Pasekmingiausiai ši dovanėlė Juodasias mintis stums iš sielos. Jei, neduok Dieve, mirėčiau be tavęs, Tu mano nebutum ištikima, Šios mano eilės ir dovanėlė Tau švies, kaip žvaigždė netolima, Kurios pasiekti tu nemokėjai, Nors ji prie tavęs lenkės arti. Daugiau jau nieko nebepridėsiu — Tikiuos, ko trokštu, tu supranti...

J. Naruševičius

Pažįstų Daug Žmonių Visokių

Pažįstu daug žmonių visokių, Kurie gyventi nemokėjo, Veltui praleido brangų laiką Ir juo naudotis nenorėjo. Kurie gyvenimą klaidingai Jaunystėje įsivaizdino, Ne taip gyveno, kaip reikėjo Ir savo laimę paskandino. Dabar jie verkia ir dejuoja, Nelaimėję skundžias apt likimo, Nors tą nelaimę užsitraukė. Del savo pikto papratimo, Kurio jaunystėje pamesti, Atsikratyti nebedrįso, Todel juos vargas šiandien spaudžia Ir tiek nelaimių jiems priviso, Kad jiems gyvenimas nemielas, Neranda niekur sau ramybės, Gyvenimas veltui praėjęs Pagimdė jiems vien tik piktybes.

J. Naruševičius

viršunių. Tada, žinoma, vienu akimirksniu "Lituanika" turėjo žuti. Lektuvus šovė visu smarkumu žemėn, išmušdamas žemėje duobę, persivirsdamas galva, ir savo griuvėsiais sutriuskindamas narsius Atlanto nugalėtojus. "Lituanikos" laikrodis buvo rastas sustojęs 0,30 val.

Štai ką pasakoja darbininkė Anna Rosental iš Kuhdammo kaimo, kuri pirma atrado sibirę jusią "Lituaniką" ir griuvėsių sumaigytt Dariaus ir Girėno kunus. "1933 metų liepos 17 d. maždaug apie 4 val., išėjau su savo abiem dukterim į mišką grybauti. Atėjusios į mišką iš tolo pamatėm kažką riksant ir pamanėme, kad Hitlerio jauni-mas pasistatė savo palapines, todel nuėjome kita kryptimi. Vėliau miške sutikau Frau Urban, kuriai ir papasakojau, ką buvau pastebėjusi. Tada nuėjome abi kartu į vietą — koks tada buvo laikas dabar neatsimenu, — ir įaitiknome, kad tai esama sudužusio lektuvo. Tuojau nusūnūčiau savo 14 metų dukterį Friedą pas mėsaininką Adolfą Zilmernanną, kad telefonu praneštų landjaegeriui Schroederui. Netrukus atėjo ir daugiau Kuhdammo kaimo gyventojų, kurių buvo ir valsčiaus viršaitis Maerten, kuris laikinai pasirupino, kad žmonės neprieitų prie lektuvo.

ZINIA TUOJ PASKLIDO PO VISĄ APYLINKĘ

Žmonės pradėjo kalbėti, girdi tai esąs priešų lektuvus: kiti sakė, greičiausiai, tai esąs lenkų lakunų lektuvus. Tokios kalbos tesėsi net kelias valandas. Maj. Hatendorfu iš Rosenthalio net buvo pranešta, kad ties Kuhdammu esąs nukritęs nežinomas lektuvus: lektuvus esąs visiškai sudegęs ir lakunų ne-

palikę jokių pėdsakų. Ta žinia Berlyno oro policijos prezidiume buvo komentuota ta prasme, kad tai galėjo butų lenkų lektuvus. Lenkų lakunai bijodami, kad nepakliūtų į policijos rankas, lektuvą padegė ir patys bėgė. Ta žinia buvo, pagaliau, taip rimtai priimta, kad maj. Hatendorfas tuojau įsakė Soldino policijai bėgančius lakunus areštuoti.

Tik apie 10 val. vietos policija pranešė Berlyno oro policijos prezidiumui, kad Doelzino pušynėlyje tikrai nukrito nežinomas lektuvus, kad jis visiškai sudežo ir kad lakunai griuvėsių palaidoti, yra negyvi. Gavęs tą žinią, maj. Hatendorfas tuoj išvyko į nelaimės vietą.

Įvykių vietoje maj. Hatendorfas pirmas konstatavo, kad esama "Lituanikos". Po to jis iš Rosenthalio pašto telegrafui pranešė vokiečių užsienių reikalų ministerijai, kuri tuoj susisie-kė su Lietuvos pasiuntinybe Berlyne ir vokiečių pasiuntinybe Kaune. Maj. Hatendorfas tuoj pradėjo oficialų tardymą ir surašė protokolą.

Dar važiuodamas netoli nelaimės vietos maj Hatendorfas jau sutiko žmonių, nesančių ant pečių gabalų oranžinės spalvos medžiagos. Tik paskui teko konstatuoti, kad tai buvo "Lituanikos" dalys.

Į klausimą, ar "Lituanika" butų galėjusi pasinaudoti radio aparatu, maj. Hatendorfas atsakė, kad toks aparatas labai daug sveria, ir kad "Lituanika" nebutų galėjusi jo paimti. Jeigu tragingai žuvę lakunai but norėję paimti aparatą, "Lituanika" butų reikėję visiškai kitai konstrukcijai. Praktikoje tai esą labai sunku įvykdyti. Del to ir visi iki šiol skridę lakunai per Atlantą radio neturėję. Elta-

ZODIS AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENEI DEL DARIAUS - GIRENO TRAGEDIJOS

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

C. Parašyto lakunai sąmoningai nepasiėmė su savim: kap. Dariaus nusistatymas buvo man pareikštas panašiais šiais žodžiais: "Lituanica" yra savastis ir viltis ne vien Dariaus ir Girėno, bet ir visų lietuvių: kai jurose laivui ištinka nelaimė laivo kapitonas gremzda jūros dugnan sykiu su ja". Parašytas jiems butų daug ir nekainavęs. Apie radio aparatą, lakunai, budami New York'e, buvo galvojė, bet galop priėjo išvados apsieisią be radio aparato, kurio įtaisymas ir operavimas butų pareikalavęs daug laiko. Lakunams pareiškus norą turėti radio, neabejojama, butų atsiradę tam ir lėšų. Tačiau lakunams rupėjo pasiimti kuo daugiausiai gazolino ir jie tarytum vengė kitokių priedų, kad neapsunkintus lektuvą.

D. Lakunai kiekvienu momentu galėjo gauti iš Komercijos Departamento leidimą ir galėjo sumokėti 100 dol. už telegramas, bet jie tam tikrais sumetimais to "permuto" neėmė ir į priminimus atsakydavo: pats permitas musų visvien per Atlantą neperkels.

E. Oficialės žinios iš Washington, D. C. sako, kad kadangi kap. Darius nepristatė 100 dol. Komercijos Departamento už telegrafavimą atsiklausimų toms valstybėms, per kurias lakunai ketino ar galėjo skristi, tai tas atsiklausimas buvo padarytas paštu dar birželio mėn. 19 dieną. Tačiau liepos mėn. 15 d. "Lituanikos" išskridimo dienoje, Vašingtonas ne iš visų atsiklaustų valstybių tebuvo gavęs atsakymus, ir pasekmėje reikiama permuto lakunams duoti nebuvo pasiryžęs. Komercijos Departamentas betgi buvo pareiškęs savo nuomonę, kad neturi priešingo šiam transatlantiniam skridimui ir kad skaito "Lituanicą" šiam tikslui tinkamai įrengtą (airworthy) ir pačius lakunus kompetentingus.

Prie to dar gali pridėti, kad musų lakunai buvo nusistatę savo kelionėje vengt lenkų koridoriaus ir Vokietijos. Betgi jie buvo pasiėmę paprastą Vokiečių vizą ant savo U. S. A. pasų tam atsitikimui, jeigu butų priversti nusileisti vokiečių žemėje.

Išvada rodos savaime aiškėja, kad ne pinigų stoka ir ne permitas buvo "Lituanikos" katastrofos priežastis, bet kas kitas. Amerikos meteorologistas Dr. J. H. Kimball, su kuriu musų lakunai buvo nuolatiniam kontakte, analizuodamas "Lituanikos" puolimo priežastį, yra pareiškęs tokią nuomonę:

"From the information available it appears that the flight was skillfully executed. It was the plan to cross the Newfoundland Coast near the Island of Fogo; thence on a Great Circle to North Scotland; thence across the North Sea to the Coast which was to be followed to the destination. The plan seems to have been carried out, notwithstanding very difficult navigation."

"Considering the difficult flying weather both over the Atlantic and over Western Europe, it seems reasonable to assume a consumption of 17—18 gallons per hour. Thus, the 779 gallons carried would be exhausted in 40 to 45 hours, or sometime between 2:24 A. M. and 7:24 A. M. Greenwich Time of the 17th. While it is recognized that the fuel carried would, under simple flying conditions and under rigid economy, have lasted another five or possibly ten hours longer, it is believed that under the circumstances attending this flight the supply must have been nearly exhausted when the crash occurred."

Kaip yra žinoma, "Lituanikos" tragingas galas yra struopiausiai tyrinėjamas ten Europoje ir negali buti abejonės, kad Lietuvos vyriausybė ir visuomenė padarys viską, kad nustatytų tikrąją musų didvyriškų lakunų, pirmutiniųjų lietuviškųjų Atlanto nugalėtojų, žuvimo vokiečių padangėje priežastį.

Su pagarba, P. Žadeikis, Lietuvos Gen. Konsulas

IMIGRANTŲ PROBLEMOS

BAUSMES UŽ ŽMONIŲ VOGIMĄ

Klausimas — Ar įvairios valstijos neturi varžingų įstatymų kovoti su žmogvagiais?

Atsakymas — Beveik kiekviena valstija nustatė bausmę už žmonių vogimą. Bet įstatymai mainosi su metais pavogtų žmonių arba asmeniu, ar pavogti del pinigų, išnaudojimui, arba del šeimyniškų priežasčių ir t.t.

Plėšimui arba išnaudojimui aukščiausia bausmė yra mirtis: Alabama, Delaware, Illinois, Kentucky, Missouri, Nebraska, Texas ir Virginia valstijose. Ant amžiaus pasodinimas kalėjime Michigan, New Jersey, Pennsylvania, ir 10 kitose valstijose, 50 metų kalėjime New Yorke, 25 metai kalėjime Massachusetts; 20 metų Californijoj ir t.t. Taipgi yra federalūs įstatymai prieš tarpvalstišką žmonių vogimą su baisiomis bausmėmis.

SVETIMI STUDENTAI VEL GALI DIRBTI

Klausimas — Mano brolis nori atvykti į Suv. Valstijas toliaus tėti mokslą. Jis neturės užtektinai pinigų užbaigt kursą, nes aš negalėsiu jam daug pagelbėti. Ar jis galės liuosu laiku dirbti šioje šalyje. Nekurie žmones man sako, kad jeigu tik jis dirbs tad nebus skaitomas studentu, arba visai negalės atvykti.

Atsakymas — Pradijoje perėitų metų svetimi studentai galėjo dirbti nors dalį laiko, bet sekretorius Doak, atėmė tą privilegiją nuo jų. Bet nesenei, nauja Darbo Sekretorė ir naujas Imigracijos Komisionierius davė pavilijimą svetimiams studentams dirbti jeigu tik neturi užtektinai pinigų užmokėti jų reikalingas išlaidas ir jeigu tokis darbas juos nesulaiko nuo pilno kurso dieninėse klasėse. Svetimi studentai gali vakacij-jos laiku, dirbti.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly
published every Thursday by
Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St.,
Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. \$1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumera: S. V. \$1.50
Užsienio—Lietuvoj..... 2.00
Atskiri egzemplioriai..... 5 centai

Prenumeratas pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

jos viza, ir asmenys, kurie legalizavo buvimą užsiregistruojant atvažiuojant, ir t. e., kurie gavo leidimus po sausio 1 d., 1932 m. netur vykti asmeniškai. Jie gali pasiūlyti aplikacijas tiesiog Commissioner General of Immigration, Washington, D. C.

Kituose atsitikimuose procedūra gauti sugryžimo leidimą yra panaši visiems atveiviams.

Su aplikacija reikia pasiūlyti dvi fotografijas 2 1/2 x 2 1/2 coliu didumo, po aplikacija reikia pasirašyti prie notaro. Pačto arba ekspreso pinigais del trijų dolerių varden. Commissioner General of Immigration, turi būti pasiūsta su kiekviena aplikacija. Jeigu dvi arba daug au aplikacijų paduota, kaip atsitikime šeimynos, atskiri pinigais kiekiai sumose trijų dolerių turi būti pasiūsta.

Aplikacijos turi būti išpildytos ant formos 631, ir nors trisdešimts dienų prieš išvažiavimą. Patartina aplikacija paduoti nors šešias arba septynias savaites prieš išvažiavimą, kad leidimas būtų gautas į laiką. Sunku išgauti sugryžimo leidimą, kuomet imigracijos tarnystė negali del kokių nors priežasčių įsteigti legališką leidimą aplikanto nuolatiniams apsigyvenimui. Tas įvyksta kuomet aplikantas negali atsiminti laivo varda, ant kurio jis atvyko šion šalin, ir nežino tikrą dieną jo arba jos atvažiuavimo. Kuomet leidimas nepasiūstas arba atsakytas, tai pinigai sugražinti. Naujas peržiūrėjimas rekordų bus padarytas, jeigu kita aplikacija, duodant pilnesnių informacijų yra paduota.

Kuomet sugryžimo leidimas išduotas aplikantui, Imigracijos Biuras tai praneša. Jis turi asmeniškai nuvykti į imigracijos afisą, kuris pažymėtas ant aplikacijos.

Sugryžimo leidimai išduodama dvylika mėn. Laikas gali būti pailgintas, kiekviena sykį tiem šešiem mėnesiam. Kad gauti pailginimą, asmuo turi pasiūsti pačtu rašytą aplikaciją prie kurios jis prisiekė prie konsulinio aficieriaus, pasiūsti Commissioner General of Immigration. Turi pridėti jo originališką leidimą. Trys doleriai, tarptautišku pinigais turi būti pasiūsta. Aplikacijos turi būti pasiūstos tarpe 30 ir 60 dienų prieš išsibaigimą leidimo. Jeigu pailginimas išduotas arba neišduotas, pats leidimas bus sugražintas tuo adresu, kurį prašytojas paduoda aplikacijos.

Jeigu leidimas išsibaigia, ateivis gali sugryžti tik kaip kvotinis ateivis, išgaudamas imigracijos vizą nuo Amerikos konsulo.

Kuomet žmogus su pirmomis popieromis apleidžia Suv. Valstijas su sugryžimo leidimu ir išbuna užsieny neilgiaus šešius mėnesius, jis gali, po sugryžimo į šita šalį, toliau vesti naturalizavimą. Išbuvimas ne daugiauš šešių mėnesių nepertaukia reikalaujama penkių metų rezidenciją Suv. Valstijose prieš padavimą pilietystės peticijos. Jeigu deklarantas išbuna užsieny daugiauš kaip šešius mėnesius, bet mažiaus vienus metus, laikyta, kad jo nuolatinė rezidencija pertaucta. Po nustatymo, jis gali pergalėti ta nustatytą paduodant darodymą, kad jis turėjo išbūti užsieny ilgiau paskirto laiko — (šešių mėnesių). Bet tikrenybėje, deklarantai, kurie išbuna užsieny ilgiau kaip šešius mėnesius tik retai gali pristatyti tokį darodymą toliau vesti naturalizavimą. Jis turi, po sugryžimo, gyventi nuolatai penkius metus Suv. Valstijose prieš įgijant Amerikos pilietystę. Jis irgi turės išsiimti naujas pirmas popieras, kurias jis galės bile kada po sugryžimo išgauti, bet nors dviejais metais prieš padavimą naturalizacijos peticijos. (F. L. I. S.)

PAZVELK!

Šis Amerikos Lietuvis No. yra:
35 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jūsų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujinti savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvis skaitytojai nevilkingai savo prenumeratus pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todėl prašome savo prenumeratą pasinaujinti **Šiandien!**

14 Vernon St., Worcester, Mass.

FRANCUZŲ VETERANAI PAGERBIA NEŽINOMĄ KAREIVĮ

Devyniasdešimts karės veteranų atvyko į Washingtoną atsieiti už Amerikos Legiono aplankymą Paryžiaus, šeši metai atgal. Svečių vadovai uždėjo vainiką ant Nežinomo Kareivio kapo, Arlingtone Tautinėse Kapinėse.

V. M. ČEKANAUSKAS

KOKIO NUSISTATYMO MUSŲ ŠALIES PREZIDENTAS?

PREZIDENTO ŽODZIAI

Prezidentas Rooseveltas kalbėdamas apie NRA reformas pramonėj, pareiškė: „Vyrai ir moterys, kurie gyvenat tamsoje ir baimėj bedarbės, aš esu įsitikinęs, patiekdamas padaršinimo žodį, kad NRA kontraktai jau užtvirtinti ir dar bus tvirtinami, rodo, kad šis planas teikia didesnį atlyginimą ir daugiau darbų aprupina bedarbių. Ir šios šalies darbininkai turi teises pagal NRA įstatymą, kurios negali būti atimtos nuo jų ir niekam nebus leidžiama nuneigti jų teises“. Nė vieno Suv. Valstijų Prezidento kabinete nebuvo tiek liaudies prietelių, kiek jų yra Prezidento F. D. Roosevelto kabinete. Nė vienas mus šalies Prezidentas neturėjo tiek drąsos pasakyti tiesos žodį darbdaviams, kiek turi Rooseveltas. Tai vadas, kuriams rupi visų piliečių gyvenimo reikalai, vadas kuris myli visus piliečius ir savo šalį; tai vadas, kurio politiška ir ekonomiškai sociališka filozofija princije teisingumo, teisėtumo ir humanizmo.

DAVĖ GERĄ PAMOKĄ

Kaip „New York Times“ praneša iš rugpiučio 21-mos dienos, Washingtonė įvyko dramatiškas Prezidento Roosevelto susitikimas su Amerikos plieno „karaliais“, Aliejaus magnatais ir angliš kasyklų „baronais“, žodžiu, su kapitonais Amerikos pamatinės industrijos. Gen. Hugh S. Johnson aprupino šiuos didžturčius industrialistus pasimatymu (audienciją) su Prezidentu Rooseveltu. Atėjus šiems didžiausios industrijos „kapitonams“ į Prezidento Roosevelto kanceleriją, jie tikėjosi rasti jiems palankią atmosferą, malonų sutikimą, ranko Prezidento padavimą ir gal padalinimą jiems po cigarų pirm negu konferencija prasidės — sako N. Y. Times korespondentas. Bet kuomet visi didikai pasirodė priešaky Prezidento Roosevelto, pastarasis prabilo šaltu žodžiu: „Prašu sėsti, ponai!“ — Susėdo jie stebėdamiesi Prezidento šaltumu, jo veide matė kietą išvaizdą. Kuomet svečiai susėdo ir buvo nuotaika jau rami, tada pakilo Prezidentas ir priėjęs arčiau industrijos „kapitonų“ prabilo: „Ponai, Tamistų atslankymą įvertinu ir noriu padaryti jums pareiškimą“ — sako korespondentas. Prezidentas davė 40 minučių prakalbą, geriau sakant, pamokiniam ir patarimus industrialistams, pasakė jiems, kad gana senos tvarkos, kad momentas yra tokis, kad visi privalo kooperuoti ekonominio krizio pašalinimui. Sudrausdamas industrialistus už jų neigimą NRA reformų, už atsakymą pakelti darbininkams užmokestis, už atsakymą trumpinti darbo valandas ir didinti darbų skaičių, priminė jiems, kad jų tokis nusistatymas ir vedama eksplotacija, gimdo ir augina radikalizmą ir komunizmą Amerikoje.

Užbaigęs savo kalbą — sako New York Times korespondentas, — Prezidentas pridūrė: „Tai viskas ponai! 'You may go!'“ Pats prezidentas sugrįžo prie savo vietos prie stalo, o industrialistai vienas po kito apleidė Baltąjį namą rustus, nustebinti ir iš piktumo drebėdami, susirinkę Hotely tarėsi, ar laikytis opozicijoj, ar pasiduoti NRA reformoms. Anot N. Y. Times pranešimo, iš Prezidento kancelerijos jokio pareiškimo spaudai apie šita audienciją neduota. Patys industrialistai vėliau prisipažino ką jie gavo pas Prezidentą. Šiuo atžvilgiu, tiktai du Prezidentai pasirodė nebijanti Amerikos industrialistų. Seniau Prezidentas Theodore Rooseveltas panašiai pavaišino anglies industrijos „baronus“, pasakydamas, kad jei jie nenori sutikti su valdžios siulomomis reformomis, pašalinti streikus anglies kasyklose, tai valdžia pašalins. Dabar antras Rooseveltas panašiai sudraudė mūsų industrijos „kapitonus“ už jų antagonizmą prieš jo reformas. Šis incidentas rodo, kad F. D. Roosevelt nemano lenkti galvą prieš Amerikos kapitalo magnatus, kad jis netupėjo prieš juos kaip tai darė Prezidentas Hooveris, kuris kapitalistams pataikavo, jų jų bijojo.

AR ROOSEVELTAS FASISTAS? AR JIS KOMUNISTAS? KAS JIS, DEMOKRATAS AR AUTOKRATAS?

Mūsų dabartinis Prezidentas Rooseveltas tapo paslaptingu žmogum, nepaprastu Prezidentu! Vieni sako, kad jis yra komunistas, kiti sako, kad jis yra nacionališkas socialistas, dar kiti sako, kad jis yra fašistas, bet kurie jį išrinko dr tebemano, kad jis kaip buvo ir tebėra tyriausias demokratas. Vienok šiandieną jau matome prieš jo valią ir jo rekomenduojamas bei vykdomas sociališkas, ekonomines ir politiškas reformas daug opozicijos; matome dar daugiau jam pritarimo. Rooseveltas tapo tokis žmogus, kurio vardas neapleidžia piliečio lupų, apie šalies Prezidentą piliečiai kalba, rašo, ginčinas anksti ryte ir vėlai vakare, Rooseveltas tai valdonas!

Kol kas ryškiausią opoziciją Prezidento Roosevelto nusistatymų ir jo administracijai rodo stambūs bankieriai ir industria-

listai, bet yra ir tokių bankierių ir industrialistų, kurie remia Roosevelto reformas. Liaudies gi, minia kaip siena stovi už Prezidento pečių, žymi dalis spaudos taipgi stovi kartu su Prezidentu, nori ar ne, bet visuomenės opinijos verčiama, ji rašo palankiai. Komunistų trukšmingos riaušės išnyko, karo veteranų „revoliucija“ žuvo, žodžiu, šalyje tvarka, viltis, ramumas atsirado. Prasidėjo Roosevelto administracijos reformų vykdymas, išpildymas pažadų laike rinkimų duotų, vadinama „New Deal“ — nauja dalyba, reikiassi pilnu tempu visame krašte. Bet didžturčiai rugoja, jie nepatenkinti, gaudus leidžia kad musų valdovos pasi-skolino valdymui metodus iš Stalino, kiti sako, kad jis pavyzdį ima nuo Mussolino; vienį Rooseveltą vadina komunistu, kiti fašistu, kapitalo magnatai, politikieriai ir raketieriai nekantrauja, Roosevelto administracijos neremia, jie pranašauja, kad individuališka laisvė, demokratiniai principai ir demokratinė idėja, kada nors gaus galą Rooseveltui kraštą bevaldant, nes jis linksta autokratijos pusėn. Tokia propaganda jau vedama musų šaly ir užsieny.

SOCIALISTAI ATAKUOJA ROOSEVELTO REFORMAS

Kaip stambaus biznio valdytojai kapitalistai, taip ir socialistai atakuoja musų Prezidento reformas. Šie gaivalai pasislėpė po patriotizmo ir socializmo vėliava, aiškūs oportunistai, vienok smerkia Roosevelto administraciją ir jo reformas. Štai „New York Times“ praneša (rugp. 24 d. pp 7 — aut.), kad Prof. Kruger kalbėdamas Paryžiuje socialistų konferencijoje vardu Amerikos socialistų, pareiškė, kad Roosevelto socialinės reformos visai netikė. Kruger ragino francuzus socialistus skelbti „karą“ Rooseveltui ir jo reformoms. Francijos socialistų (politiškos researchijos oportunistų) vadas p. Leon Blum stoji į Prof. Krugerio skelbiamą „karą“ ir socialistai nutarė, paskyrė komitetą pagaminti rezolucijas ir kartu pakviest komunistus į bendrą kovą prieš Amerikos Prezidento administraciją ir jo reformas.

Kyla klausimas, ar nebus tiktai apmokami Amerikos kapitalistų šie oportunistai po „socialistų“ vėliava platinti propagandą užsieny, niekindami Roosevelto reformas Amerikoje, del kurių visoje Europoje žmonės domisi ir reikalauja savo valdžių, kad jos pasektų Roosevelto akcija, kad darytų reformas industrijoje ir pašalintų badą, skurdą ir bedarbę. Kad tokiems interesams socialistai tarnauja aš nesistebiu, tai nepaslaptis. Rusijoje prieš pasaulinį karą, kuomet caras ir jo ministriai, rimtesni didikai reikalavo reformų, kada siulė uždėt apinasr ant žymių bankierių — industrialistų, kad sustabdyti vedama eksplotaciją, kuri gręšia šaliai revoliucijos pavojum, tada bankieriai — industrialistai slapta finansavo socialistų revoliucionierių agentus, jų spaudą ir politišku grupių vadus, kaip Didysai Kunigaikštis Aleksandras sako savo straipsny, žurnale „Red Book“ lapkričio mėn., 1931 m. laidoje), kur jis nuosėkliai įrodo konspiravimą prieš Romanovus ir jų valdžią Rusijos galingų industrialistų — bankierių Sindikatu, kuriuos kontruliavo Yaroshinsky, Batolin, Pootiloff; šie trys Rusijos kapitalistai buvo trstų kurėjai, absoliutiški Rusijos valdovai, taip kaip musų krašte J. P. Morganas, Baker, Schwab, Mellon, Ford ir kiti, kurie užima pirmą vietą industrijos ir finansų sferose. Taip anais laikais Rusijoje buvo įsagalėję Pootiloff, Batolin, Yaroshinsky ir kiti sindikalistai bankieriai industrialistai, prie kuruos drebėjo Rusijos Caro ministriai. Šie Rusijos kapitalistai finansavo socialistų organizacijas, spaudą, propagandą, delto, kad išgadinus ministrius, kad privertus juos pasiduoti politikai, kokios reikalavo interesai šitų bankierių — industrialistų. Tatai nenustabu, kad dabar tarptautinis socialistų internacionalas ruošiasi prieš Roosevelto reformas, kuriose jie neva mato fašizmą. Tačiau, tie patys „socialistai“ gerai žino, kad Rooseveltas ne fašistas, bet už dolerį jie gali sakyti byką. Mes matome savo akimis Roosevelto darbus, jo reformas ir jo planus išvesti musų šalies gyventojus iš juodo, tamsaus koridoriaus, į kurį Hooverio administracija buvo uždarius.

KĄ ROOSEVELTAS DAVĖ MUMS? KOKIAS REFORMAS PRAVEDE?

Netenka mums pas Roosevelto oponentus klausiti ką Prezidentas mums ligi šioliai davė savo vykdomomis reformomis. Nes tą patys žinome, tą žino ir viso pasaulio protingi žmonės. Tik tai jam atėjus į baltnamį, nepraslinkus 30 dienų jo administracijos veikimo, o jau tapo sustabdyta bankų uždarymas — bankrutavimas, aukso eksportavimas, panyka, kuri siautė krašte, staiga buvo pašalinta. Tuojaus Kongresas davė Rooseveltui galią įstatymo budu kontruliuoti ir rėdyti industriją del visuomenės labo, tai bilius numerio pirmo. Valdyti produkciją, kainas, uždarbį, kompeticiją, algas ir darbo valandas del darbininkų, tai buvo bilius numerio antro. Dabar sulaukėmė eiles kitų ekonomiškų įstatymų, Kongresas juos davė musų šalies Prezidentui reikalaujant. Uklininkų reikalais padaryta eilė reformų, darbininkų reikalais daug pagerinimų duota, komercijos išvystymui ir industrijos centrų (fabrikų) atidarymui žingsnis pirmyn padaryta. Dabar jau nemažiau kaip arti 3 milijonai darbininkų aprupinta darbu ir uždarbju. Šį faktą pripažįsta Amer. Darb. Federacijos vada ir Darbo Departamento vedėjai (ministerė) p-lė Perkins. Bet tai ne viskas. Rooseveltas paskirdamas Gen. Johnsoną ir eilę kitų sau pagalbininkų, jau pajiegė suformuoti organizaciją, kuri po vėliava NRA veikia pilnu tempu bedarbės pašalinimui bedarbė, o su bedarbės pašalinimu, pašalino skurdą ir badą. Prezidentas netupėjo prieš nieką, jis žino ką daro ir ko nežino, tai žino kur ir ko paklausti. Jo patarėjai yra specialistai, liberalai. Jis lygiai neigia kapitalistus, socialistus, komunistus su jų vaikiškomis siulomomis reformomis, kuriose praktiškuo mažai yra, jis bet gi priima iš visų kas yra praktiška jo supratimu, o kas nepraktiška, nesvyruodamas atmeta... Kitais žodžiais sakant, Prezidentas Rooseveltas viską daro kas tiktai abelnai pagal sąlygas yra galima padaryti; 90% visų krašto piliečių remia Prezidentą. Tokia didžiulia žmonių negali būti klaidinga prieš 10%, kuriems rupi jų individuališki, arba, partiniai reikalai. Rooseveltas išrinktas demokratų partijos, bet jis yra nepartinis fanatikas, jis plataus liberalizmo šalininkas, politiškai nepartinis, tą faktą rodo jo ministery kabinetas, kuriame yra demokratral, republikonai ir nepartiniai, bet tiktai parinkti liberališko nusistatymo žmonės. Rooseveltas šalies piliečiams davė daugiau reformų ir naudos laike pastarų 6 mėnesių, negu Hardingo, Coolidge ir Hooverio republikonų administracijos per 12 metų. Šitą faktą visi žinome, netenka ginėytis. Tatai, galime tikėtis, kad Rooseveltas dar duos mums daug įvalių reformų per ateinančius tris metus ir, neabejojama, kad jei jis sveikas, gyvas bus, tai Prezidentaus dar vieną terminą — 4 metus; per jo Prezidentavimą, Amerikos žmonės daug gero sulauks. Rooseveltui tiktai moralinę paramą privalome duoti, ir jojo opozicijos „baronus“ ir propagandos platintojus prieš Roosevelto rėdą, smerkime.

MASKVA, VARŠUVA, UKRAINA IR LIETUVA

Matas Bagdonas Trimito 32-me numery paduoda akvyvų faktų kas dedasi Sovietų Rusijoje su jos autonominėmis respublikomis, o ypačingai su Ukraina, kuri jau nebetenka savo autonomijos iš priežasties Sovietų su Lenkais suartėjimo. Šio straipsnio autorius mano, kad gerų santykių taktas tarp Maskvos ir Lietuvos del tos pačios priežasties taipgi pakitėjęs. Jis rašo:

Sovietų Rusijos vidaus gyvenime ir santykiuose su užsieniais šią vasarą įvyko daug reikšmingų atmainų. Vidaus gyvenime pasireiškia Maskvos pastangos labiau sucentralizuoti sovietų jungtinę valstybę. Kaip žinoma, Sovietų Rusija yra jungtinė valstybė iš daugelio atskirų respublikų ir autonominių sričių. Atskiros respublikos ir autonominės sritys turi savo komisariatus, kurios respublikų gyvenimą tvarko lyg ir savarankiškai. Respublikose laikomasi tautinio principo: butent, stengiamasi, kad oficialine kalba būtų toje respublikoj gyvenančios tautos kalba. Tuo budu, sovietų tvarka pakėlė ne tik tokių didelių tautų, kaip ukrainiečių ir gudų, tautinį susipratimą, bet ir visai mažų, ligol neturėjusių jokio tautinio susipratimo, kaip antai čuvašų, baškių ir daugelio kitų.

Bet kylant tautiniam susipratimui atsirado pavojus, kad atskiros respublikos gali tiek sutautėti, kad, galų gale, panorės atsiskirti nuo Maskvos, išeiti iš sąjungos ir virsti visai nepriklausomomis, tuo labiau, kad, einant sovietų konstitucija kiekviena sudėtinė dalis teoretiškai turi teisę kiek vieną momentą pareikšti apie pasitraukimą iš sąjungos. Tautiniam susipratimui sustiprėjus, Sovietų Rusijos sąjunga galėtų pati savaime iširti.

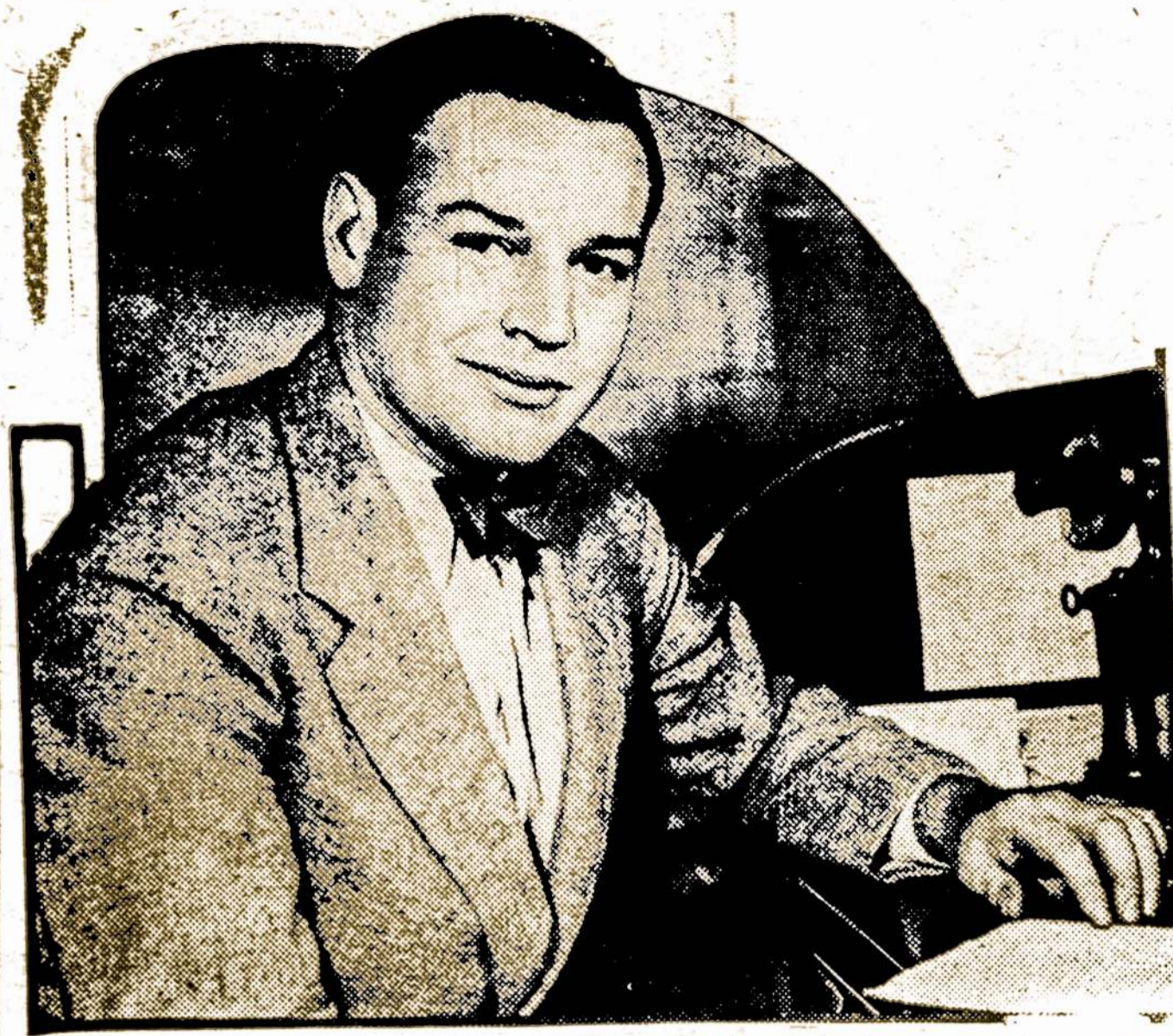
Komunizmas tačiau nacionalizmo nepripažįsta. Su mažomis respublikomis būdos maža, nes jos lengva suvaldyti. Bet didžiausią pavojų sudaro Ukraina, kuri, iš tiesų, paskutiniiais metais padarė didelę pažangą tautinio atgimimo srity. Ukrainos vyriausybė, kad ir komunistinė, stengėsi įgyti vis daugiau savarankiškumo ir nepriklausomumo nuo Maskvos. Ukrainos, kuri yra turtingiausia Sovietų Rusijos dalis, atsiskyrimas nuo sąjungos praktiškai reikštų visos Sovietų Rusijos sąjungos iširimą. Todėl Maskvoj buvo susirupinta vis didėjančiu Ukrainos nacionalistiniu separatizmu ir šią vasarą buvo imtasi griežtų žygių Ukrainos separatizmui pažaboti. Ukrainos vyriausybė, kuri rėmė separatizmą, liko atstatyta. Ukrainos valdžia paėmė iš savo rankas iš Maskvos atsiųstą žmonės. Pačią Ukrainą administraciniu atžvilgiu manoma padalyti į dvi dalis,

tuo suskaldant Ukrainos teritorialinį vienumą. Šiais griežtais pakeitimais Ukrainos tautiniam judėjimui buvo suduotas smarkus smūgis. Tautinio judėjimo vada buvo paskelbti krašto išdavikais. Kai kurie iš jų, vengdami persekiojimo, nušizdė, kaip antai, buvęs teisingumo komisaras S. Skrypnikas ir poetas Chvilovy. Kiti, kaip istorikas Hruševski ir literatūros istorikas Jefremov, liko ištremiti. Taip pat atstatyti ar suvaržyti savo veikime Ukrainos sovietų respublikos pirmininkas Petrovskij, komisarių tarybos pirmininkas Čubar ir daug kitų. Ukrainos valdžia atiduota iš Maskvos atsiųstam Postyševui, kurs yra pastatytas Ukrainos komunistų partijos generaliniu sekretorium, t.y., praktiškai — diktatorium, kurs laikysis tik Maskvos duodamų instrukcijų. Tuo budu Ukraina lieka stipriai sujungta su Maskva ir separatistinės tendencijos ir viešumos lieka nustumtos į palėpę.

Padidėjęs Ukrainos separatizmas padarė kiek įtakos Maskvos santykiams su užsieniais, ypač su Lenkija. Mat, ligšiol tiek Maskva, tiek Varšuva stengėsi išnaudoti ukrainiečių viena prieš antrą savo tikslams. Ir Maskva ir Varšuva slopino ukrainiečių judėjimą savo teritorijose, bet rėmė jį antrojo teritorijoje. Taip antai, sovietų Ukrainoj buvo nuoširdžiai sutinkami pabėgę nuo lenkų persekiojimo iš Rytų Galicijos ukrainiečiai, o Varšuva mielu noru priiminėjo politinius bėglius iš sovietų Ukrainos. Tuo budu buvo varomas abišalis ukrainiečių kurstymas ir palaikomi ukrainiečių troškimai išlaisvinti Ukrainą ir padaryti ją nepriklausomą. Tačiau nepriklausoma Ukraina yra lygiai nepageidaujama nei Lenkijai nei Maskvai. Pirus Sovietų Rusijos santykiams su Vokietija, Maskvai rodos gyvo reikalo išlyginti santykius su Lenkija. Nepuolimo sutarties tarp abiejų šalių sudarymas ir vadinamo "9" pakto pasirašymas vaizdžiai rodo principinį Maskvos pozicijos pasikeitimą politikoj su Lenkija. Charakteringa tai, kad sąryšis su tuo kalbama apie slapta Maskvos ir Varšuvos susitarimą del ukrainiečių. Butent, abi pusės nutarė nepalaikyti ir neremti ukrainiečių judėjimo antrosios teritorijoje ir slopinti jį savojoje. Matant paskutinius įvykius sovietų Ukrainoj, minėto slapto susitarimo buvimas yra visai galimas dalykas.

Kokios iš viso to eina išvados? Pirmiausia, kad istorija kartojasi. Jau seniau, 1667 m. Lenkija ir Maskva Andrussovo taikos sutartimi buvo pasidalinusios Ukrainą. Tas pat įvyko 1920 m. Rygos sutartimi, kai Ukraina vėl buvo perskelta, nors ne taip skaudžiai, kaip

JAUNASIS ROCKEFELLERIS DIRBA

Winthrop Rockefeller, ketvirtas John D. Rockefellerio sunus, čia rodomas savo raštinėje Bayonne, (N. J.) Standard Aliejaus kompanijos dirbtuvėje, kur jis neseniai pradėjo dirbti. Sakoma, jog jisai moka \$4.50 į savaitę už kambarį.

Iš Naruševičiaus Raštų

PONIA IR JOS TARNAS

Ponia Kulbašauskienė einant į teatrą, paėmė su savim del didesnio poniškumo lekojų, kuriam davė pinigų bilietui nusipirkti galerijoje. Tenai jis radosi tarp daugelio savo draugų, o kadangi pirmą kartą jam teko būti teatre, per tai labai keistus užduodavo savo draugams užklausimus. Gale perstatymo pradėta aktorius vartais šaukti. "O kas tai?" — paklausė naujokas savo draugų. "Tai kiekvienas lekojus dabar šaukia savo poną arba poniją" — atsakė jam, šposaujant draugai. Jis tuomet nieko nelaukdamas pradėjo visa gerkle šaukti: "Ponia Kulbašauskiene! Ponia Kulbašauskiene! aš čia!"

KOMETA

— Ponuli, kas tai yra kometa? — vieną kartą paklausė sodietis mokytoja. — Kometa — atsakė mokytojas — yra tai švaigždė, neprigulinti prie eilės paprastų žvaigždžių, taip pat neturi sau nuosavo kelio, netikėtai pasirodo ir niekuomet nieko gera nereiškia. — Aha! aha! — atsakė atsitolinant sodietis — dabar tai jau suprantu... kuomet paskutinį kartą važiauvau į miestą, sutikau toki žmogų... turėjo kometą ant kepurės!

KOMPENSACIJA

Du prieteliu po ilgo nesimatymo netikėtai susitiko. — Na, kaip gyvuoji? — paklausė vienas. — Ne kas-žin kaip — atsako antras — žinai, apsi-vedžiau.

to norėjo Pilsudskis. O dabar abi pusės atnaujina ir sustiprina "draugingumą" taip pat ukrainiečių kailiu ir jų sąskaiton. Antra, kad šis Maskvos ir Varšuvos demonstruojamas draugingumas priverčia ir mus — Lietuvą — pagalvoti apie kai kuruos dalykus. Atrodo, kad Maskvos tradicinė politika Lietuvos atžvilgiu, kuri sudarė pagrindą abiejų valstybių geriems santykiams, arba keičiasi, arba jau yra kiek pakitėjusi?

Gera naujiena! širdingai sveikinu.

— Nėra ko! gavau pikčiurną žmoną.

— Ak, tai bloga!

— Ne visai, nes matai atnešė man du tukstančių do-derių.

— A-a! taigi turi kuo pasiguosti?

— Ji, ne visai, užvedžiau biznį, už tuos pinigus pirkaui avių, kurios visos iškart padvėsė.

— Po velniū! tai suvis ne linksma istorija!

— Bet ir ne visiškai liudna, kadangi už odas atsiemiau visus savo pingus.

— Taigi tamsta esi pilnai susitarvkęs?

— Taigi ypač, kad nepilnai: įsivaizdink sau: namai, į kuriuos sudėjau visą savo turtą, sudėgė ligi pamatų.

— Tai fatalinis nuotikis, gaila man tavęs širdingai, mano brangus bičiuli.

— Ech! Vel taip labai manęs nesigailėk, nes reikia tau žinoti, kad tame gaisre žuvo ir mano žmona.

MELŽIAMA KARVĖ

Vietos dvarininkas, — kalba valsčiaus sekretorius, gavo sidabro medalį už melžiamas karves. Tai teisingumas! Nežinau, ar yra pasaulio piningesnė karvė už maño valsčių — o tačiau nieks man už ją nedavė medalį...

ŠIS-TAS

Vieną kartą paklausta tu-lo išminčiaus, koku budu gali didis ponas į dangų įeiti?

— Kuomet turi laimės lopšįj numirti — gauta atsakymas.

Karalius Liudvikas XIV savo rankų nuo šalčio niekuomet nesaugodavo, net per didžiausius šalčius, ką regint vieną kartą du sodiečių, kurie jį sutiko medžio-klėje, tuo žvilgsniu pareiškė savo nusistebejimą. Į tai jam antras raminančiai atsakė: "Tu apie jį nesirupink; jam, matai, visuomet šilta, nes jis tolydžio laiko rankas musų kišeniuose"

Kuomet Talleyrand buvo pavojingai susirgęs, visiems rūpėjo klausimas, kaip jis su kunigais susitaikinsias?

SVEIKATOS SKYRIUS

Ši skyrių tvarko ir prižiuri AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

Rašo Dr. G. Bložis

DANTŲ ATSPARUMAS

Kuri danties dalis yra silpnesnė? Kuri danties dalis yra tina enemelį ir tuomet danties vienas arba antras, kartais ir abu, pradeda puti net iki minkštojo vidurinio sluoksniu.

Skaitytojas gali pamanyti, kad čia yra nelemtas klausimas. Bet tai yra labai svarbus, nes visuomenė, iš priežasties nežinojimo, dažnai apsigaua, arba suvėlina ją taisyti, ir tuomet skaudžiai apmoka už tą nežinystę skausmais, sveikata, pinigais ir, rezultatas to toks, netenka dantų.

Puvimas, paprastai, prasideda tarpe dantų arba tarpdantėje, ypačingai suaugusiems žmonėms ir dar labiau tiems, kurių yra prarędžė dantys. Puvimo priežastis yra — užsilikęs maistas tarpe dantų.

Dabar kyla klausimas, kodėl tas maistas ten pasilieka, arba kodėl jis spraudžiasi į dantų tarpą? Maisto įsispraudimo priežastis yra tame: dantys yra nuolaidūs ir viršų ir į apačią, tai yra į šaknis, o paėmus danties kamieną (karuną), mes surasime, kad jis turi savo patį plotį arba storį viename trečdalyje nuo viršaus. Tą patį storį anglų kalboje vadinama "point of contact", o mes tą "point of contact" pavadiname "liečiu" (nuo žodžio liesti), nes kuomet dantys yra normališkai suaugę, jie liečia vienas antrą taip, kad sunku net ploną siulą į tarpą įtraukti.

Kuomet dantys turi gerą lietį, tai į juos maisto neprilenda, bet kuomet dantys praranda lietį iš priežasties praradimo vieno arba daugiau dantų, o kartais pasi- taiko, kad dantys buna kreivai suaugę, tai ir neturi gero liečio, o į senatvę, paprastai, dantys pasiduoda į vieną arba į antrą pusę, ir tuomet valgant raumenis arba panašų valgi, prilenda maisto į tarpą dantų ir pasilieka tarp liečio ir smegenų, iš kur net sunku ir iškrapstyti. Užsilikęs maistas ten, ypačingai pas tuos, kurie nevalo dantų, arba nenaudoja šepetukų ir krabštukų, pradeda puti ir pudamas pagamina tam tikras ruktis, kurios išstarpina kietąją dantų medžiagą, tai yra kalkių druską suminkš-

Liudvikas XVIII, prie kurio apie tą klausimą kalbėta, pasakė:

— Ponas de Talleyrand pernelyg gerai mokėjo gyventi, idant nemokėtų pataikinti gerai numirti.

KREDITO NUPUOLIMAS

— Ickau, susimilk, paskolink man dešimtis litų.

— Nu, kaip aš galiu tamstai paskolinti, kuomet tamsta neturi iš ko atiduoti?

— Ak, mielas Ickau! duodu ant to garbės žodį, kad tau atiduosi.

— E! duok man tamsta ramybę, dabar taip kreditas nupuolė, kad net kaip kam duodama į snukį, tai jis net nemanoma apie atidavimą.

(Bus daugiau)

“AMERIKOS LIETUVIO” METINIS

PIKNIKAS

IVYKS PRIEŠ PAT “LABOR DAY”
SEKMADIENYJE, 3 RUGSĖJO-SEPTEMBER, 1933
 PIKNIKAS PRASIDĖS TUOJAUS PO PIETŲ IR TĖSIS IKI VĖLUMOS

MAIRONIO PARKE

SO. QUINSIGAMOND AVE., Worcester-Shrewsbury City Line
 Ten kur pereiniais metais buvo – prie Quinsigamond ežero kranto.

Jei Lytų, tai Piknikas įvyks ant Rytojaus, Rugsėjo 4-tą, Darbo Dienoje

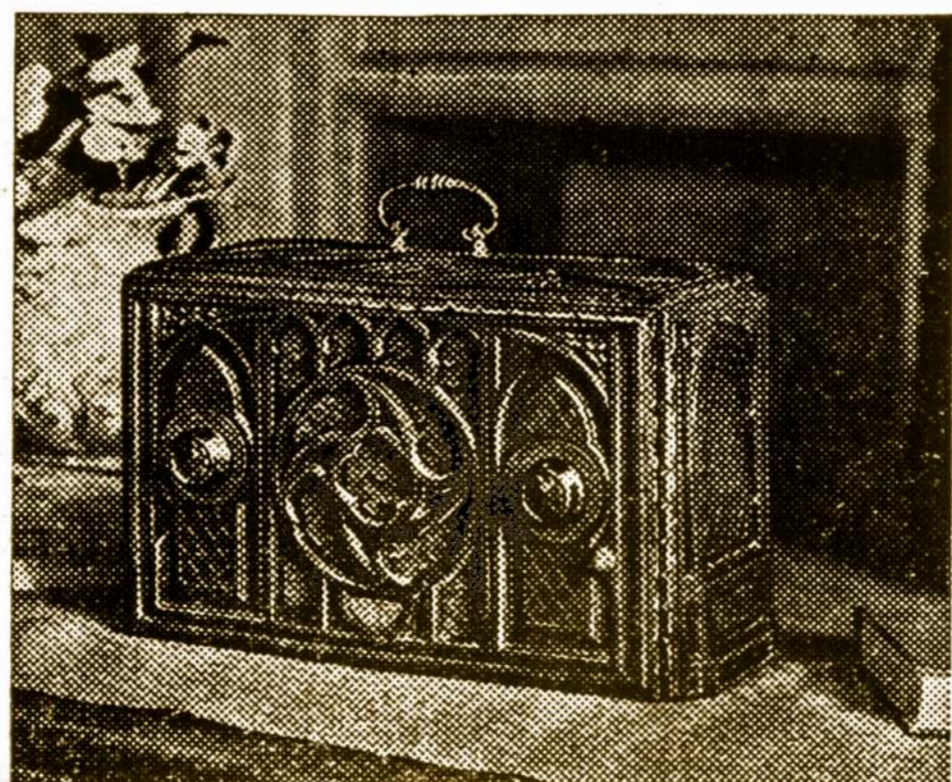
PIKNIKO PROGRAMAS:

Pikniko programos susidės iš Beno ir Orkestros muzikos, sporto, kalbėtojų, žaislų, plaukimų, ir kitokių margumynų. O užbaigimui depresijos bus surengta kuono skaniausia piknikui puota, kuri susidės iš visokių gardumynų ir skanumynų. Kai kurie to pikniko rengėjai sako, kad jie šią Amerikos Lietuvio pikniką nori padaryt istoriniu, skirtingu nuo visų iki šiol buvusių.

— Petrai, ar dalyvausi “Amerikos Lietuvio” Piknike?

— Taip, Jonai. Sako, kad čia suvažiuos tukstančiai lietuvių iš visos Naujosios Anglijos, o mes, vietos Lietuviai, turim juos pasitikt.

- 1-RCA. Victor Radio \$24.75
- 2-Stalinis Plunksnasetis 8.50
- 3-Gintariniai Karoliai 5.00
- 4-Gintarinis Plunksnakotis 2.50
- 5-Gintarinė Moteriška Sagutė 2.00
- 6-“Amerikos Lietuvio” Metams 1.50
- 7-Raštinės Peilukas 1.00

LAIMEJIMŲ TRAUKIMAS ĮVYKS
 LAIKE PIKNIKO
 PAVAKARĖJE

URA! VISI LIETUVIAI Į ŠĮ “AMERIKOS LIETUVIO” PIKNIKĄ! Šis Piknikas yra rengiamas Prigelbstant Worcesterio vietos Draugijoms. O kad padarius šį pikniką pasekmingu, jos išrinko piknikui savus patarnautojus ir žada sukviest tukstantinę minią. Tad nepamirškite, 3-čios dienos Rugsėjo (September). Visus širdingai užkviečia dalyvaut Amerikos Lietuvio Red. ir Adm

RAŠYBOS SUTVARKYMAS

Mūsų kalbos rašyba dar nėra tvirtai ir įstatymišku budu nustatyta. Daug dalykų galima vienaip ir kitaip rašyti; abejaip tinka, nėra už klaidą priskaitoma. Pavyzdžiui: senai — seniai; ištikrųjų — iš tikrųjų; per vėlai — per vėlai; sluogsnis — sluoksnis; b i a u r i a i — bjauriai ir t.t. Tai mokyklose, turbūt, kožnas mokytojas vaikams nustato savo rašyba. Kai pareis kitas mokytojas, tai tas vėl kitokią rašyba mokins. Bet nežinau, rasi mokykloms jau ir yra — be įstatymo — kaip nors tvarka padaryti.

Prie lietuvių kalbos rašybos, žinoma, yra dirbama jau daugelį metų. Kitaip ir but negali. Bet prie įstatymiško rašybos sutvarkymo vis dar neprieita. Valdžia jau buvo 1923 metais ir į universitetą, kreipusis, kad tas ištirtų mūsų kalbai tinkamiausią rašyba. Bet — buvo tam tikrų kliūčių, ir universitetas šitą uždavinį neapsiėmė.

1929 metais Rygiškių Jonas, didysis kalbininkas, ir keli kiti įteikė švietimo ministeriui prašymą sudaryti prie tos ministerijos vieną rašybos komisiją. Tas ir įvyko. Toji komisija darbavosi nuo 1929 iki 1933 metų, turėjo 42 posėdžių, ir trimis skaitymais — kaip kokiame parlamente — visus rašybos dalykus apsvaistė. Savo darbe vaissius — komisija paskelbia visuomenei viename atskirame 20 puslapių rašte "Rašybos Reformos Projektas". Kaina 50 centų. Komisija, kur pasirašo, tarp kitų ir mums žinomas jaunasis Docentas A. Šalys, prašo visuomenės pareikšti savo nuomonę prie siulomųjų reformų. Tai labai išmintingai. Daugeliui iš Lietuvos laikraščių redakcijų teko g a r b e šiuo reikalu pasireikšti. Bet partartina yra ir kad interesantai žinovai iš viso Klaidos krašto susirinktų keletams posėdžiams — visus čia judinamuosius rašybos klausimus aptarti, bei gal vieną bendrą mūsų krašto pasiūlymą išnešti.

Rašybos komisija rupinasi neperdaug daryti ligšiolinės rašybos permainų. Tas gerai, nes prie naujos rašybos praprasti juk kiekvienam yra sunku. Antai Bismarkis senose dienose, dar ministeriu pirmininku budamas, po valdiško naujos rašybos priėmimo net reikalavo, kad jam patiekiamieji raštai būtų ir toliau senąja rašyba rašomi. Bet didžiais laikotarpliais rašyba po mažumą keisti yra patartina, nes šiaip galėtų mums eiti kaip anglams, kad rašyba su kalba visiškai nebesutinka. Amžių bėgyje kalba keičiasi, o rašyba turi drauge eiti.

Lietuvai rašybos pagrindu imama suvalkiečių tarmė, prūsų Lietuvai — Ragainių tarmė. Bet šios dvi tarmės yra beveik vienos. Yra šalia to dar kai-

kurių skirtingumų žodžių ištarime, kurie neskaityti prie tarmės dalykų. Buent yra sakoma: seniai ir senai, motyna ir motina, klausymas ir klausimas, kaulyju ir kauliju, kone ir kuone, atatikti ir atitikti, indėti ir idėti, taip ir teip, sulyg ir sulig ir kt. Šitokių žodžių rašyba minėtoji komisija nesiima nustatyti. Esą reikalinga pirma ištirti, koks ištarimas tautoje vyrauja. Tasai ištarimas arba toji tarta bus pripažįstama tikrąja bei privaloma — visai tautai, o sulig to bus nustatyta ir tų žodžių rašyba.

Vieną naujenybę rašybos komisija siūlo, tai vietoj a, e, i, u, y, vartoti a, e, i, u, i su brukšneliu viršuje. pav, ē ir t.t. Tas brukšnis yra ilgumo ženklas ir ikišiol buvo vartojamas tik ant u. Komisijos nariai buvo tos nuomonės, kad a, e, i, u vadinami nosiniais; bet tačiau dabartinėje rašto kalboj jie tariai tik ilgai, o ne per nosį.

Žodis "didžiųjų" naujoj rašyboj atrodytų "didžiūju" (tos dvi u raidės juodai pabrakotos, turės but su brukšneliais ant viršaus, pav. ē). 6 ženklai, butent 3 taškai, 2 brukšniu ir vienas apversstas stogas, visi viršui raidžių. Toks spausdintas raštas akiai gražiai atrodytų. Bet, rašant, nosinės ženklas greičiau rašosi negu ant raidės dedamas brukšnis. Naujoji rašyba reikalauti, kad e ir i būtų su tašku ir brukšniu. Greitai rašant, vietoj taško kartais pasidaro brukšnelis, ir jau bus klaida. Laiško arba rankraščio skaitytojas kartais negalės žinoti, kaip norėta parašyti.

Bet dar vienas svarbus dalykas. Galininko linksny a, e, i, u suvalkiečiai berods ilgais ištaria, bet visi kiti lietuviai, kiek man žinoma, tuos balsius, jei be kirčio, trumpus arba bent neilgus taria. Mane visuomet stebina suvalkiečių ilgas šitų galininkų ištartimas. Rodos visai negalima yra, kad visa tauta prie šitokios tarties galėtų praprasti, o trumpųjų galininkų tarimą klaidingai pripažinti. Upė, akį, duoną, žmogų — šiuose žodžiuose mes e, i, a, u trumpai tariame. Mes todėl daugyšk užmiršime ant tų — mums trumpųjų — galininkų ilgumo ženklą dėti, o rašyti klausiant ką? — upe, aki, duona, žmogų (tų visų keturių žodžių galunes: e, a, i, u, tektų pažymėti su brukšneliu. Žodžius "darbųmetį" ir "darbųmetį" (darbųmetyje) naujoj rašyboj vienodai rašys.

Mes galėtume apsieiti ir ilgąjį u nežymėjus. Kiti laikraščiai rašo "ukininkas", "ukis" be brukšnio, ir niekas to brukšnio nepasigenda. Tai yra įrodymas kad žodžio kamiene balsio u ilgumo žymėti beveik nereikalinga. Juk mes ir ilgąjį a nežymime. Seniau mūsų krašto laikraščiai ir rašydav-

BONU SKANDALE

Ronald Finney, iš Emporia, Kansas valstijos, suareštuotas Topekoje sąryšis su d'elniu bonu skandalu, kas sujudino valstijos finansų valdininkus.

vo: mūsų, jūsų, tukstantis, ir t.t., vis be ilgumo ženkle. Kiti laikraščiai, ypatingai Amerikos ir dabar dar taip rašo.

Kartais ilgo sakinio pradžioj skaitome žodį ant os, — kaip rankos, bėdos —, ir tik ant sakinio galo tesužinome, ar čia manyta vienskaitos kilmininkas, arba daugskaitos vardininkas. Po ezijoj prie tokių žodžių kartais ir visai negalima žinoti, ar vienskaita ar daugiskaita. Todėl čia būtų praktiško reikalo — tų galunių vieną arba antrąją kaip nors žymėti.

Rašybos komisija pataria rašyti: augštas, (nes žodis paeinas nuo "augti"), kibšas (kibiti); rugštus (rugti), sluogsnis, žiubsnis (apžiaubė); bjaurus, pjauti, bet: labiau, šlapias, avių, ieškoti, jiešmas, jieva (medis). Tų žodžių rašymas su j atitinka mūsų senąjį rašybai. Toliau siuloma rašyti: iš tikro, iš tikrųjų, iš tiesų, iš lėto, ten linkui, pro šalį, šiek tiek, tas pats, aš gi, kas gi, toks pats, bet: argi, dangi, visgi, taippat, tuojau; negerai, nevisai, niekas, nevisur, nelietuvis, nebejaunas.

Kad svetimuosius vardus, pavardes ir t.t. siuloma rašyti ne lietuviška, bet sveltiną rašyba, yra geras užmanymas. Pavyzdžiui: Garbrucken, Goethė, Nietzsche, Tardieu. Lietuviškas galunes, berods, kalboje reikia tankiai pridėti ir tokiems žodžiams, bet tai bent skliauteliuose vertėtų po vieną kartą tokius svetimus vardus dėti be lietuviškos galunės.

Plačiau yra nurodoma rašybos komisijos išleistoje knygotėje, kokius žodžius didžiaja pirmąja raide rašyti patariama. O per 5½ puslapį smulkaus rašto nurodinėjama su paveikslais (pavyzdžiais), kaip skyrybos ženklai — taškas, kabnelis, dvitaškis, brukšnis (punkt, komma, doppelpunkt, gedankenstrich) ir kiti tokia ženklai vartoti reikia.

Kadangi dabar greit rašyba bus valdiškai nustatoma, tai patartume interesantams šią knygotę perstudijuoti ir savo pastabas siųsti rašybos komisijos pirmininkui: Pr. Skardžius, Kaunas, Universitetas. K. K.

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI LIETUVIAI!

Ar Sapnai Pildosi?

1928 mt. gegužės mėn. 17 d. Passau mieste (Vokietijoje) serganti mergaitė išsigandusi pašoko iš miego ir prašė tėvus gelbėti tą žmogų, kurį ant tilto kaip tik dabar žudo du amatninkai. Vaiką nuramino. Bet ateinančią naktį atsikartojė tas pats. Tėvai susidomėjo. Antrą kartą ji prašė padėti tam žmogui su trumpesne koja, kurį tuodu vyruku jau užmušusiu ir norinčiu įmesti į vandenį. Rytojaus dieną pasirodė, kad mergaitės nusakytoje vietoje tikrai buvo rastas ant tilto nužudytas ir paskui į upę įmestas gyvulių pirklys, kuris turėjo vieną koją trumpesnę.

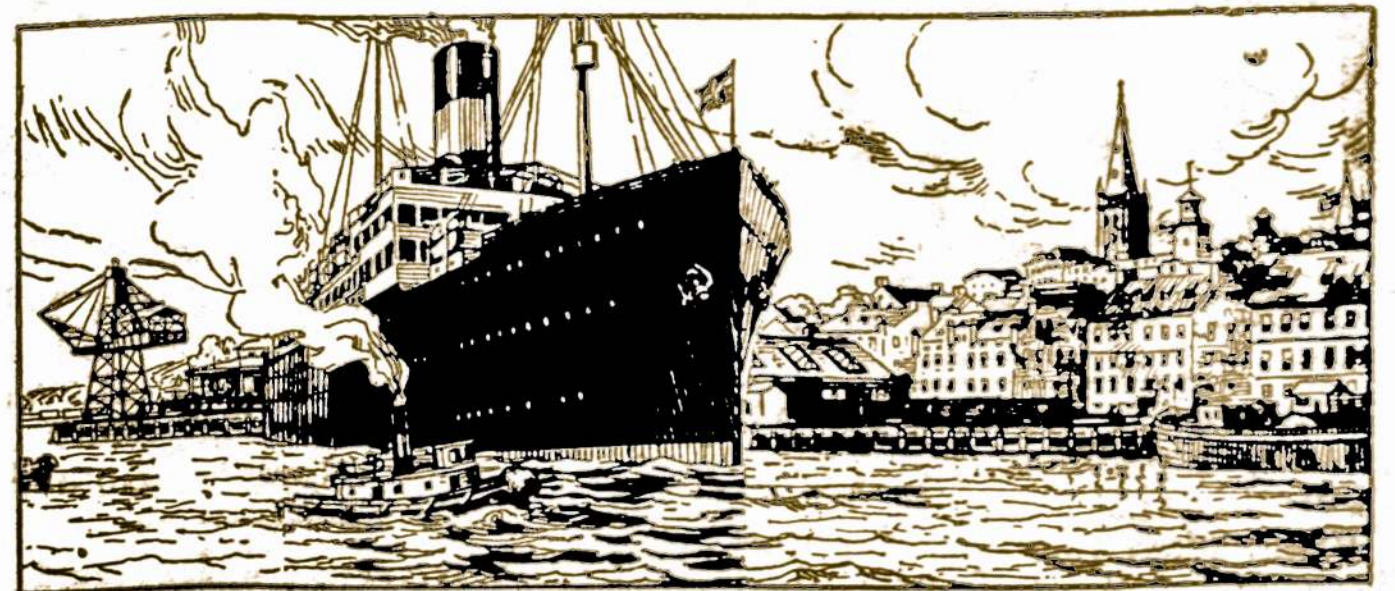
Atsimename, kad didžiojo karo priežastis buvo austrų sosto įpėdinio Pranciškaus Ferdinando užmušimas. Tą atsitikimą nepaprastai aiškiai nusapnavo sosto įpėdinio artimas žmogus, Vyskupas Juozapas Lanyi, kuris į Liepos 28 dieną sapnavo apie užmušimą ir tarp 6 ir 7 val. ryto papasakojo savo artimiesiems. Vadinas, apie sapno tikrumą abejoti netenka. Tam sapne pasirodė, kad jis gavo iš sosto įpėdinio juodais kraštais, juodai antspaudentą laišką, kuriame įpėdinio ranka buvo parašyta, kad jis su savo žmona busias 28 d. liepos nužudytas, tad prašo vyskupą neužmiršti jo maldose. Tą pačią dieną apie pusiaudienį Ferdinandas tikrai buvo nušautas Sarajeve.

Tarp sapno ir išsipildymo šiame atvejuje tebuo labai trumpas laiko tarpas. Bet anglo Džono Williams'o sapnas išsipildė tik po savaitės. Minėtas kalnkasys dirbo vienoje anglių kasyklose (Cornwall) ir grįžęs vakare namo, eidamas gulti jautėsi nepaprastai pavargęs ir krito lovon, kaip akmuo. Reikia pabrėžti, kad Williams visai nesidomėjo politika. Naktį iš 2 į 3 gegužės sapnavo jis, kad anglių žemuosiuose rumuose (ty seime) buvo nužudytas vienas žmogus. Visai aiškiai matė jis žmogūdį, matė, kaip jo padėjėjai slapta paliko jam revolverį, kaip paskui vienas vyriškis įėjo į seimą, kaip į jėjusįjį buvo iššautas, kaip nušautasis sugriuvo ir žmogūdys tuojau buvo suimtas. Tris kartus iš eilės jis sapnavo šį sapną, tris kartus sapnavo, kad nužudytasis vadinas Percival

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygnai, knygų krautuvis bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau. Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 d'elio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepaprastą sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai. Sapnininko kaina 75c. Užsiskant daugiau egzempliorių duodame nuostimį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St. Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA SIUNČIA PINIGUS

- ir -

PARDUODA LAIVAKORTES

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkelia-vot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kuria Šali. Išaiskina Apštį Per-siuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžiu sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, buna aprupintas nuo namų iki namų. Taipgi mes parūpinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

ir esąs Finansų Ministeris. Rytmetį atsikėlęs, jis buvo labai susijaudinęs ir norėjo vvkti į Londoną pranešti, Ministeriui, kad pasisaugotu. Bet žmona ir artimieji draugai jį išjuokė ir sulai-kė. Tada nekantriai sekė jis laikraščius, ar neišgirs ko apie ministerį. Ir tikrai, 1812 mt. gegužės 11 d. ministeris buvo nužudytas. Visos žmogūdystės aplinkybės labai smulkiai sutiko su sapnuotosiomis.

Šitokie sapnai ir apskritai nėra "bobų" dalykas, kaip nevienas kartais pasako. Paskutiniaisiais laikais mokslininkai yra labai sapnais susidomėję, bet ligišiol dar nepasisekę jų kilimo tikrosios priežasties išaiskinti. — K.

JUOKAI

— Na, kaip, panele, linksmitotės balujuje?

— Puikiausiai — vienas kuni-gaikštis sudavė man alkune į šoną, o grafas užmynė man ant kojos — abudu ištarė "pardon!" bet kaip... ak, kad tamsta juos girdėtumei!...

— Gerbiamoji panele, ar negalėtumeme kur-nors susitikti? — Kodel ne? Sekmadienyj nueisiu į žvėryną. Tik pasakyk kokiame narvelyje tamsta sėdėsi?

Salone. — Užtikrinu tamsta, kad aš turiu ypatingą dovaną atspėti mintis tos ypatos, su kuria kalbuosi ir net žinau, kas ką apie mane mąsto.

— O tatai dažnai gali but tam-stai labai nemalonu...

Gatvėje. — Kaip, tamsta, iš-drįsai mane užkabint? toks pien burnis, neužauga!

Atsiprašau, tamsta, man pasirodė, kad tamsta esi mano bobutė!

Prieš dvikovą. — Pasakyk, tamsta, ką aš tuomet turiu daryti, jeigu mano priešininkas nenoresias į mane šauti?

— Tuomet tamsta ištiesk jam ranką, nes tatai parodysią, kad turi reikalą su doru žmogumi.

— Jeigu taip, — tai padaryk tamsta, idant aš pirmas turėčiau kulipką, o tamsta dorą žmogų pažisi.

SUNKUS UZDAVINYS

— Pasakyk, Pranai: tavo mama nupirko 4 svarus obuolių, obuolių svaras kaštuoja penktukas, kiek ji užmokėjo už visą pirkinį?

— Sunku pasakyti: mano mama visuomet derasi.

KAS YRA KELNERIAI? Visi vyrai yra kelneriai, nes nešioja kelnes...

Iš pasikalbėjimo. — Pagyvenusi ir viso-ko mačiusi senmergė sako jaunikaičiumi:

— O ką, tamsta, gali pasakyt apie širdį.

— Galui pasakyt, kad širdis yra panaši automobiliui, laikrodžiui ir bubnui. Ne tiktai, kad pati vaikščioja ir pati muša, bet taip pat duodasi ir įtempti...

Naudokitės Proga!

"AMERIKOS LIETUVIS" Į LIETUVĄ TIK \$2.

Kurie turi užrašė į Lietuvą "Amerikos Lietuvi" ir jau jų prenumerata yra išsi-baigus — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipt į savo giminaučius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį. Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose \$1.50 Užrubežy—Lietuvoje \$2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėti negalėsime. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amerikos Lietuvis 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Vietos žinios

3-čia Diena Rugsėjo (SEPTEMBER)

Toje dienoje įvyksta Amerikos Lietuvių piknikas, į kurį yra užkviesta visi lietuviai dalyvaut. Visas likęs nuo pikniko pelnas eis del Amerikos Lietuvių palaikymo.

Amerikos Lietuvių Redakcija ir Administracija iš anksto reikiama savo dėkingumą visiems Amerikos Lietuvių pikniko dalyviams už atsilankymą ir paramą. Ateityje, depresijai perėjus, tikimės per Amerikos Lietuvių skiltis kuo daugiau patarnaut bendriems Amerikos Lietuvių visuomeniškiems reikalams. (Del platesnių šio rengimo aprašymų, žiūrėk kituose šio laikraščio puslapiuose).

Atsilankė Svečių

Jonas Stanislauskas su visa šeima ir Bronius Alekna, "Amerikos Lietuvių" skaitytojai iš Bridgeport, Conn. atsilankė "Amerikos Lietuvių" redakcijoje, šeštadienį, rugpjūčio 26-tą. Jie atvyko praleist kelias dienas Worcesterį ir sustoję pas savo giminaičius A. Černiauskus, 170 Vernon gatvės. Šeštadienį įvyko Černiauskų dukters Onos vestuvės su Ralph J. Crowley, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Sugryžo iš Lietuvos

Jonas Vinickas, gerai žinomas darbuotojas, kurs buvo išvykęs Lietuvoje gegužės mėnesio pradžioje, laimingai sugryžo per tą savaitę. Jisai praleido atostogas pas gimines ir labai patenkintas kelione. Apie jo įspūdžius iš Lietuvos tilpsta atskiras jo raštas ant to paties puslapio.

Jonas Vinickas sugryžęs iš Lietuvos vėl užėmė savo vietą, nuosavoje modernioje kirpykloje, nr. 4 Penn alėjos, kaip tik arti Grafton gatvės. Jo kirpykla laikosi NRA tvarkos ir todėl šioiomis dienomis atidaryta nuo 8:30 valandos ryto iki 6-tos valandos vakaro, gi šeštadieniais nuo 8:30 valandos ryto iki 7:30 valandos vakaro. Šioje kirpykloje patarnavimas patenkinama visus kas tik atsilanko, gi kainos už darbą labai prieinamos.

Buvusios Aviacijos Dienos Komisija Veikia

Lietuvos didvyrių lakūnų kapitono S. Dariaus ir S. Girėno pagerbinui rengimo komisija laike susirinkimą, rugpjūčio 28-tą, pirmadienį vakare, Lietuvių Ukėsių Klubo svetainėje. Komisija apsparsčius kitus liudėsio rengimo reikalus nutarė užkviesti sekancius kalbėtojus: Lietuvos Konsulą P. Žadeikį iš New Yorko; vietinį advokatą Praną Baublį; miesto majorą J.

C. Mahoney; kongresmaną Pehr Holmes; senatorių J. Sullivan. Taipgi bus užkviesta Dirvelio orkestra ir "Aušrelės" choras. Spaudos Komisija

Pramogos Lietuvių Klubo Vasarnamy

Lietuvių Klubo vasarnamy (bungalow) įvyksta parengimai labai linksme upe. Prištartinus rudens laikui prasidės įvairios speciališkos pramogos ir šokiai. Bus parupinta visoki išlaimėjimai, dovanos ir šokiškos tokios įvairios dovanos tiems, kurie lankosi dažnai.

Pirmutinė specialė pramoga įvyks ateinantį pirmadienį, Darbo Dienoje, pavakarėje. Kviečiame visus klubo narius ir jų šeimas ir kartu narių draugus atsilankyti Darbo šventės dienoje į savo puikų vasarnamį, o čia galėsite laiką praleist gana linksmai. Pasarga: specialės dovanos laike šokių bus duodamos tik tai tarp 7-tos ir 8-tos valandos, todėl nesivėluokite. "Bungalow" Darbininkai

Svarbus Susirinkimas

Šv. Jurgio draugijos svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 2-ą dieną, 7-tą valandą vakare, Lietuvių Ukėsių Klubo žemutinėje svetainėje. Draugija nori daugiau naujų narių prirašyti. Taipgi prisimena jaunimui, jog jau baigiasi paskirtas laikas dovanai įstojimui. Jaunuoliam nuo 18-ros iki 21 metų nereikia jokių įstojimo mokesčių mokėti, tik tai užsima mėnesines ir jau tampa nariu. Nariai būtinai atsilankykite kuo skaitlingiausiai, nes bus daug įvairių draugijos reikalų aptarti.

A. V. D.

Šv. Petronėlės Dr-jos Gegužinės Pasekmės

Pereitą sekmadienį, rugpjūčio 27-tą, šv. Petronėlės draugija surengė gegužinę Maironio Parke. Gegužinė pavyko labai pasekmė, žmonių neperdaugiau. Šioje gegužinėje buvo iš priežasčių kitų parengimų toje pačioj dienoj. Bet kas tik atsilankė apturėjo linksmą laiką, nes buvo skanių valgių, visokių gėrymų, sportų ir gera orkestra šokiai.

Laikė gegužinės darbavosi sekančiai: M. Valatkevičienė, J. Pilčiauskienė, P. Kacevičienė, P. Snarskienė, O. Lukšienė, kita M. Valatkevičienė, M. Grigaitienė, Ona Keršienė, Ona Bušet, Antanas Bačkunas, Adomas Kašėta, P. Matusevičius, Mitrikas ir visa valdyba.

Laikė gegužinės įvyko išlaimėjimo bilietai traukimas ir dovanų teko sekantiems: pirmą dovaną paršas, išlaimėjo M. Balinskienė, 73 Waverly gatvės; antrą dovaną, elektrinę mašinėlę kiaušinius suplakti, Izabelė Patasienė, 42 Providence gatvės;

trečią dovaną, saldinių dėžę Sam Winslow, 52 Birch gatvės, Worcester, Mass. Valdyba

Panelė Apolonija Stoškiūtė, Soprano, Dainuos Per Radio

Pusiau dešimtos valandos sekmadienio vakare, rugsėjo 3-čią, vietinė dainininkė panelė Apolonija Stoškiūtė bus solistė laike Beethoven Memorial Association programos Bostone. Programa eis per Bostono WNAC stotį, gi Worcesterį per WORC stotį. Panelė Apolonija Stoškiūtė dainuos sekancias dainas: 1.) "Tu Lo Sai", Torelli; 2.) "Pace, pace, mio Dio", iš operos "La Forza del Destino", Verdi; 3.) "The Buckle", Bliss. Akumpanuos panelė Montgomery, iš Bostono.

Panelė Apolonija Stoškiūtė yra padariusi didelę pažangą dainavimo srityje. Rudenį ji vėl sugrįš į New Yorką lavintis muzikoje po globa žymios dainininkės Madame Sembrich.

Įspudžiai iš Lietuvos Kelionės

Sveiki mano klientai, pažįstami, draugai, draugės ir giminės! Išbuvęs tris mėnesius Lietuvoje, turiau garbės nors biskį parašyti. Manau, kad kiekvienam yra įdomu žinoti apie kelionę per platųjį vandenyną, ypač tiems, kurie manote aplankyti Lietuvą. Tai dabar yra parankiausia, nes čia gyvenant tokių linksmy valandų ir pragyvenimo niekas neturi. Taipgi niekas neapsirinka važiuojant laivais, kurie ilgėsi laiką ant vandenio išbuva. Aš į Lietuvą vykau laivu Berlin; vandeniu važiuavome penkio laika parų. Sugrįžau laivu Europa į šešias paras. Vasaros laiku ant vandenio įėjome daugiau sveikatoti ir energijos. Lai-vuos buna rengiami koncertai, šokiai, kino vaizdai ir laikraštis leidžia angliškoji ir vokiškoji kalboje — keleiviams viskas veltui.

Klaipėdon pribuvome gegužės 25 d., 26 d. ir iš čia, nuvykau pas seserį į Utenos apskritį, Pavoruiose, kurį ten su vyru gyvena. Mat, čia labai gražio vietos, ypač vasarot ant šventosios upės krantų; puikūs pušynai ir smelynai; jau viskas žaliava. Vieviersiai, gegužės, lakštingalės ir kiti paukščiai, gamta bei mūsų šalį iš po šaltos žiemos džiaugsmingai linksmina.

Birželio mėn. atvyko iš miestų daug vasarotojų. Matėsi daugiausia senelių ir vaikų. Gegužės ir pradžioje birželio mėnesio buvo per daug lietaus. Bet kaip apstojo, visiems buvo smagu. Ypač ukininkams pavyko geras sienas gaut, taip pat rugius ir kviečius suėmė be jokio trukdymo. Palikau jau miežius kertant, avizos dar visai žalios buvo, ypač žemose vietose ir vėlai sėtos.

Birželio pabaigoje, iki liepos 2 d. teko ir man dalyvauti Panevėžio Eucharistiniam Kongrese ir katedros konsekracijos laiku, kuomet buvo suvykę septyniadešimt penki tūkstančiai žmonių. Panevėžio miestas gražiai atrodo ir vis taisyti geriau. Dabar jau trys bažnyčios — katedra atrodo labai didelė. Kuomet buvo procesijos (ešena), dalyvavo valdininkai ir daug kariuomenės. Pirmą liepos, sekmadienį, visi išklauė mišiu prie Panevėžio miesto, laukuose. Kuomet palaidojom, šventos atminties mūsų lakunus Darių ir Girėną, tuomet apsigyvenau prie Kaišiadorių, kur yra mano gimtinė. Tėvai jau mirę, o broliai ir seserys išvažinėję kitosna šalysna. Ukėje nėra nei vieno trobesio. Taipgi šioje apie-

linkėje ir kaimų jau mažai, bet ir vienkiemiuose mūsų Lietuvos gyventojai dar nesirupina sutvarkyti kulturingai savo gyvenamus namus, arba nors panašiai tam, gyvena kaip tvartuose. Jų butuose nei grindų nėra, nuo mūsų neapsigina, tai ir vaikams didelė kankynė. Tik visa laimė, kad geras oras, tai vaikai nors vargais, bet užauga sveiki. Apie kitus jų nerangumus, sarnatinuos rašyt...

Amerikos lietuviai, kurie siunčia saviesiems pinigų Lietuvon, įsakykite, kad jie už juos statytuos namus su grindimis, o vietoj kambarų, viršuje, turi but miegamai kambariai; po grincia, turi but sklepas, kad žiema nebutų taip šalta ir daug pigiau atsieina pastatymas negu tie jų du galus namai, kaip gyvuliams pastatyti.

Gyvulius irgi jie labai kankina, laikydami belanguose tvartuose. Žinoma, jei jie žinotų tą, kad jų gyvuliai per žiemą akiai uždaryti gauna ligą ir pavasarį arba vasarą gaišta iš to, tai jie langus padarytų. Taipgi del taupymo, visos triobos turėtų but nudažytos, tas jau labai seniai išpraktikauta ir žinoma, kad daug kartų ilgiau laiko, negu šitaip puvimui pastatyti budinkai, ir dar "kozadėdos" ēda, gadina medžius.

Lietuvoje yra ir gerai dalykų atlikta, o gal ir geriausiai, tai yra, žalsių, Kaišiadorių ir apie-linkės, valdžios įsakymu, ukininkų keliai ištaisyti. Aš sakyčia, kad valdžia turėtų rupintis tu ukininkų ir statyba ir žemės išdirbimu, kurie nepaiso arba nesugebi. Bet niekas negali įspėti laiko, kada reiks iš mūsų priešu — lenkų, dalis Lietuvos su Vilnium atsiimdinėt, tai be nuostolių neapsieisime, kad ir gražiausi namai butų, turės dar sudęgt.

Daug bažnyčių aplankiau, girdeėjau chorų giedant, bet tikrai artistiška, tai tik žiemariuose. Kaišiadoryse katedra dar nebaigta, nes J. M. Vyskupas J. Kukta jau pritruko pinigų. Milžiniška bažnyčia iš raudonų plytų pastatyta ir pamaldos laikomos, bet vidaus darbas tik pradėtas, pinigų daug dar reikia. Gyvenamas vyskupui ir kunigams namas, pastatytas iš raudonų plytų su daug kambarių; salių ir koplyčių, visi įrengimai yra amerikoniško stiliaus, bemaža ko jau užbaigti, ir vyskupas su kunigais ten jau gyvena. Tikrai vyskupui daug rūpesčio yra užbaigt katedra. Aš, kaip Amerikos lietuvius, priminiau J. M. vyskupui Juozapui Kukta, kad jis atsikreiptų į mus su aukomis del užbaigimo katedros.

Kaip žinoma Lietuvos laisvamaniai energingai truksmauna prieš tikėjimą. Bet ir katalikai nenusileidžia. Valdžioje nesimatų prieštaravimų.

Lietuvoje pasireiškia dideli pinigų išekvojimai, mėnesio laike iš valdžios ištaigų pavogė 250 tūkstančius litų visuomenės sumokėtų ir sudėtų pinigų. Tauragės pašte pavogta 10 tūkstančių litų; Panemunėlio pašte 10 tūkstančių; valstybės radiofone 30 tūkstančių litų; kooperacijos banke 70 tūkstančių litų; Kauno miesto savivaldybė 77 tūkstančiai litų ir Kauno centraliniame pašte apie 50 tūkstančių litų. Tai gi matote, kad vagilių visur yra, bet Lietuvoje jie ypatingi, nes tai yra savi patarnautojai — valdininkai, o ne paprastai vagys.

Tuli Lietuvos valdininkai tikėjimu neinteresuojasi. Tekdavo su jais kalbėtis ir įrodyt bažnyčios reikalingumą ir Dievo buvimą. Į tai jie tik ranka numoja ir pasako, kad jiems tie dalykai nelabai apeina.

Jonas Vinickas Remkite Lietuvišką Krautuvę

Worcesterio lietuviai visi gal nežino apie lietuvišką krautuvę, "Millbury St. Market", 152 Millbury gatvės. Šioje krautuvėje visi darbininkai yra lietuviai ir kalba lietuviškai. Pačs vedėjas yra lietuvius. Lietuviam čia yra malonu atsilankyti, nes kuo mandagaus patarnavimas, gi valgomieji daiktai yra kuo geriausios rūšies. Atėję į šią krautuvę, nusistebėsite, kad kainos yra daug pigesnės už tuos pačius daigtus, kurie žymiai brangesni kitose krautuvėse. Tas reiškia, kad šios krautuvės vedėjai žino kur pirtk gerą maistą už prieinamas kainas ir vietoj patys pasinaudot, tai duoda žmonėms progą sutaupint daug pinigų. Ateikit į šią krautuvę persitikit.

PINIGAI Kada Jums Reikia!

Kreipkitės Prie Musų Reikalui Esant, Mes Užmokėsime Jusų Skolas

"Visiems Žmonėms Dažnai Prireikia Pinigų Palaikymui Gero Kredito".

Leiskite Mums Užmokėti Jusų Skaikas DABAR

Atmokėkite pagal "NAUJOS METODOS BIUDZETO PLANA" arba Lengvomis Mėnesinėmis Mokėtimis, pritaikyta pagal JUSŲ įteigas

544 MAIN GATVĖS **NEW METHOD LOANS** 5-3181

Lietuviška Barbernė

174 Millbury gatvės

Kerpam plaukus didelėms, mažiems ir moterims. Visiems duodam pirmos rūšies patarnavimą ir už mažą kainą, pritaikyta darbininkams. Taipgi užlaikau gyduolių nuo pleskanų. Užprašom visus lietuvius atlankyti musų įstaigą.

Jurgis, Babonas, sav.

Parsiduoda

ANGLYS — ALIEJUS — MALĖS

Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus

JONAS ČIRVINSKAS

340 Harding St., Worcester, Mass.

Nori Pirkti Automobilį

Vėlaus modelio karą "sedan" arba "coach", turi but pirmos klasės stovy. Kas turi tokį karą pardavimui kreipkitės laišku: per "Amerikos Lietuvį" 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass. (35-38)

EKSTRA

Katįk atvežė Naujų Columbia ir Viktor Kompanijų rekordų, taipgi lietuviškų bičių medaus, kuro kiekvieną lašelį tyrumo užtikrina Lietuvos bitininkas LUDVIGAS KONČIUS. Kreipkitės Amerikos Lietuvių, 14 Vernon St., Worcester.

"Naujosios Gady-nės" Išvažiavimas

Baigiantis vasariniam sezonui, kiekvienas pradeda galvoti ką veiks, kada ateis rudens laikas ir ką veiks žiema, bet pirmo to viso nereikia pamiršti, kad rugsėjo 4-tą dieną, "Darbo Dieną", "N. G." rengia didelį išvažiavimą Vose Pavilione, Maynard, Mass. Laikė išvažiavimo bus sudaryta įvairi programa, kurioj ims dalyvumą pagarsėję ristikai ir risis iki pergalės — G. Zarynoff ir A. Mercier ant tam tikrai įrengtos platformos parke. Apart to programoje ims dalyvumą du įžymus kumštinninkai J. Carroll su P. Rutkausku; šokiškes "Lyraitės" kostiumuose; gražulių kontestas; virvės traukimas; "Lyros" choras; F. Navis trubadurai, didelė orkestra šokiai.

Bus traukimas laimėjimų už įžangos bilietus — naujas "Plymouth" automobilis ir kitos trys brangios dovanos. Kurie norite dalyvaut šiame išvažiavime, tai malonėkite įsigyti bilietus nuvažiavimui iš anksto. Bilieto kaina į ten ir atgal tik 50 centų. Autobusas išeis kaip 11 valandą ryto nuo Kelley aikštes. Bilietus galite gauti pas: J. Motiejaitį, 74 Ward gatvės ir J. Šalaviejų, 16 Plantation gatvės. Komisija

Privatiška Gegužinė

Sekmadienį, rugsėjo 3-čią, popietį įvyks privatiška gegužinė arba "Clambake". Kazimiero Lukošiaus ukyje, Henshaw gatvės, Leicester, Mass. Šioji vieta yra gerai žinoma, todėl kas tik nori turėti linksmą laiką, malonėkite čia atsilankyti. Šį pasiūlymą rengia pats ukio savininkas, Kazimieras Lukošius.

Didelis Išvažiavimas Darbo Dienoje

Prangšam Worcesterio ir apie-linkės lietuviams, jog Darbo šventėje, rugsėjo 4-tą dieną, įvyks nepaprastas išvažiavimas Maironio Parke. Tėvų Marijono Rėmėjų draugijos 12-tas skyrius rengia šį išvažiavimą ir visas pelnas eis Marianapolio kolegijai, Thompson, Conn. Atsilankys kun. Dr. J. Navickas, M. I. C., kurs šiomis dienomis sugryžo iš Lietuvos ir lankėsi Italijoj ir Francijoj. Kun. Dr. J. Navickas pasakys daug idomių žinių iš Lietuvos, taipgi visos kelionės įspudžius. Apart to

Ben. Mendelsohn ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932 Worcester, Mass. Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER DENTISTAS

kambarys 206 — 306 Main St. Telefonas 3-7365

Viešųjų Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvis

Galandam Pliautuvus, Peilius ir Žirkles

ECONOMY REPAIR SHOP KALVIAI

Musų Speciališkumas Tai Raktai, Ivaivism Sponym ir Automobilium SULEIDZIAM GELEZIS

Kam. Lamartine ir Harding g-vių Tel. 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt

49 Millbury Gatvės

Jurgis A. Arenta

(Lietuvius Automobilistas)

5 Carpenter St. — Worcester

Užlaiko automobilis del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienų ir naktų už prieinamiausia kaina.

Tel. Dial 4-3923

Century Wallpaper & Paint Co

KAINOS JAU KYLA

Kodel Dabar Nesutvarkyt Namus?

Mes turime pilnų pasirinkimą mailavų, lakų, sienoms popierių, enamelių ir visokių reikmenų.

110 GREEN GATVĖS Tel. Dial 3-5024

Lietuvius Blekorius

Turi įsitaisę visokias mašinas ir gali bile blėtės darbą padaryti arba sucinuoti stogams šonines, padaryt vamzdžiams gventus įleisti, prakiurusius daiktus užnivoti bei naujus padaryti. Darbą garantuoja jo ilgų metų patyrimas.

Kreipkitės

Klimas Česnulevičius

13 Whitney St. — Worcester, Mass.

PRANEŠIMAS

MAŽEIKOS ir JONAIČIO KIRPYKLA

Pagal N. R. A. NAUJOS VALANDOS:

Šokiomis dienomis: nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vakare

Šeštadieniais: nuo 8:30 val. ryto iki 7:30 val. vakare

26 WARD ST. — WORCESTERY

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS

Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcester

Patarnauju laidotuviem ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausia kaina. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5888

340 HARDING STREET

bus ir kitų kalbėtojų ir svečių. Užkviesta orkestras grajyt šokių, tai visi galėsite linksmai pašokti. Jaunimas neturėtų praleist tokios progos, nes jau baigiasi gegužinių laikas. Bus skanių valgių ir gėrymų ir visokių įvairumų. Prasidės 10-tą valandą ryto. T. M. 12-tas Skyrius

Millbury St. MARKET

152 MILLBURY G-VĖS — KAMPAS SÍGEL G-VĖS
Telephone Dial 2-9390

Specialai Ketverge, Pėtnyčioj ir Subatoj:

Gryni Taukai, 1 sv. ryšuliuose ... 7¢ sv.

Rukyti Šolderiai Cukrumi Džiovinti	Cukrumi Džiovinti
7¢ svaras	Rukyti Kumpiai 14¢ svaras

Šviežia Vištiena 15¢ svaras

Kiaulienos Šlaunys Ribso galai — švieži	Kiaulienos kepsniai Nukirsti iš vidurio galo, švieži
7½¢ svaras	12½¢ svaras

CUKRUMI DŽIOVINTI

Neriebus Lašiniai 12¢ svaras

PASIRINKITE IS SIŲ DVIEJŲ PASIULYMŲ:

EXTRA PARINKTOS BULVĖS jei pirksite mėsos už \$1.00 ar daugiau bus tik	10 Svarų Cukraus jei pirksite mėsos už \$1.00 ar daugiau bus tik
29¢ pekas — 15 sv.	39¢

LIUDYMAI NUO WORCESTERIO LABDARYBĖS SKYRIAUS PRIMAMI ČIA